

SEPTEMBER - OKTOBER 2025

Informatieblad

Een mooi, sprekend borstbeeld van de H. Paus Pius X, zoals de kaft toont, dat we onlangs hebben kunnen verwerven, zal ons enerzijds helpen bewust te blijven van de geloofsstrijd die er gaande is en anderzijds ook helpen dankbaar te blijven voor de Priesterbroederschap St. Pius X, de stichting van Mgr. Marcel Lefebvre, die voor haar, en juist voor onze tijd, zo'n belangrijke patroon heeft gekozen!

De H. Paus Pius X heeft zich, begin 20e eeuw, ingezet voor het behoud van het katholiek geloof. Op de vraag of hij met de modernisten niet méér in dialoog had moeten gaan, antwoordde hij: "Discussiëren over geloven of niet geloven, heeft geen enkele zin". Hij voorspelde de gevolgen van het modernisme voor de Kerk: onverschilligheid, ongeloof en goddeloosheid. Op 8 september 1907 verscheen zijn encycliek tegen het modernisme: "Pascendi dominici gregis", "Het weiden van de kudde van de Heer". In 1910 werd de Anti-modernisten-eed ingevoerd, die onder Paus Paulus VI werd afgeschaft.

Mgr. Lefebvre heeft de ontwikkelingen vóór en tijdens het Tweede Vaticaans Concilie goed begrepen! Hij zag het gevaar, waarvoor Paus Pius X waarschuwde! Dankzij God en zijn intelligentie reageerde hij adequaat! Hij tenminste had de moed iets te doen, zich hiertegen te weren uit liefde voor het geloof, de Kerk en de zielen. Gehoorzaamheid is niet blind, mag niet blind zijn. Mgr. was overste van de Paters van de H. Geest. Vanwege de toenmalige instructies van bovenaf legde hij zijn ambt neer en zei: "Ik kan niet meewerken aan de afbraak van de congregatie".

Paus Pius X leed onder de goddeloosheid in de wereld, vanwege het materialisme, rationalisme, marxisme, darwinisme enz.. Hij waarschuwde reeds in zijn eerste encycliek – over het alles herstellen in Christus: "De vrede willen zonder God, is absurd, want waar God niet is, daar verdwijnt ook de gerechtigheid, en waar de gerechtigheid ontbreekt, is het zinloos op vrede te hopen". Zijn grootste kommer was het modernisme, dat een samenstel van vooropgezette ideeën is, geïnfecteerd door het rationalisme, met het uitgangspunt van het agnosticisme, dat leert dat God voor ons verstand ontoegankelijk is, helemaal begrensd als het is door klaarblijkelijke dingen. Maar toch is er in alle volkeren het godsdienstig verschijnsel. Dat verklaart men door het immanentisme, dat het geloof doet voortkomen uit het menselijk onderbewustzijn. Het zou een innerlijk gevoel zijn. Iets zuiver subjectiefs dus. En als in mensen iets gelijkaardigs uit het onderbewustzijn naar boven komt, en zij het samen onder woorden kunnen brengen, dan ontstaat er een godsdienst! Dan is het geloof veranderlijk met de mens. Dan heeft iedereen gelijk. Dat is het godsdienstig liberalisme van het Tweede Vaticaans Concilie, dat indruist tegen het missiebevel van Jezus, *Mt. 28, 19-20*. Paus Pius X besluit zijn encycliek Pascendi met: "Wanneer Wij het hele systeem van het modernisme nu als het ware in één blik overzien, zal het niemand verwonderen dat Wij het omschrijven als de verzameling van alle ketterijen".

Kennen wij het openbaringsgeloof! Zijn we dankbaar dat we goede schakels mogen zijn in de ketting, de Traditie, in het belang van de volgende generaties!

Pater Carlo de Beer

Preek van de Algemeen-Overste, Don Davide Pagliarani

tijdens de plechtige H. Mis op 20 augustus jl.
in het Park Colle Oppio te Rome

In de Naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest. Amen.

Monseigneurs, dierbare Medebroeders, dierbare Zusters,
dierbare Gelovigen,

Wat een genade om hier vandaag te zijn, en wat een vreugde voor ons allemaal!

Ik zou willen beginnen met iedereen te bedanken die op de een of andere manier heeft meegewerkt aan de organisatie van deze bedevaart. Ik kan ze niet allemaal bedanken, maar niemand zal tijdens de H. Mis worden vergeten, zowel leken als priesters.

Ik wil ook de gezinnen, die met kleine kinderen van ver kwamen, bedanken voor hun moed. God zal dit niet vergeten. Er is een speciale genade verbonden aan het Jubeljaar die uw kinderen voor altijd zullen meedragen.

Rome, stad van de martelaren (gesproken in het Frans)

Waarom is onze aanwezigheid in Rome vandaag zo belangrijk? Waarom?

Rome is in de eerste plaats de stad van de martelaren.

De Voorzienigheid wilde dat we ons verzamelden en deze H. Mis vierden op een paar meter van het Colosseum, waar duizenden en duizenden martelaren hun bloed vergoten voor Onze Heer. In een Rome dat in feite on-

verschillig was, waar iedereen heen kon gaan, waar elke god zijn plaats kon vinden, werd de eerste christenen eenvoudigweg gevraagd om een paar wieroockkorrels te branden. En alles was geregeld ... – In geen geval! Er is geen sprake van het beledigen van Onze Heer! *“Hem alleen zult gij aanbidden. En Hem alleen zult gij dienen.”*

En wij zijn hier, 2000 jaar later, om te getuigen van hetzelfde geloof. Dit geloof dat de wereld heeft overwonnen. Dit geloof dat het heidendom heeft overwonnen. Dit geloof dat er niet naar streefde zich aan de wereld aan te passen, maar de wereld probeerde te bekeren. Dit is ons geloof, 2000 jaar later. We zijn hier met dezelfde bedoelingen.

Het verdedigen van het geloof is niet het verdedigen van een mening. Het geloof verdedigen is Onze Heer verdedigen, Zijn rechten verdedigen, Zijn goddelijkheid verdedigen. De waarheid verdedigen. *“Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven.”* Deze Waarheid die zich aan de wereld heeft gemanifesteerd ... Deze wereld, die haar eigendom is, en die haar niet heeft ontvangen, heeft haar niet erkend. Maar *“zij die de waarheid liefhebben, luisteren naar Mij, volgen Mij”*, en zij zijn bereid hun leven voor Mij te geven. Dit is de les van de martelaren.

En wanneer we hier in Rome komen, wanneer we getuigenis afleggen van ons geloof, wat vragen we dan van de Kerk? Wat vragen we van de hiërarchie van de Kerk? Vragen we om een voorrecht? Vragen we om een speciale behandeling? Nee.

We vragen om geloof. We vragen om het geloof waar we om vroegen op de dag van onze Doop. En dit om een heel eenvoudige reden: het is het geloof, dat ons eeuwig leven geeft. Dit is het eerste wat we zeiden toen we baby's waren, door de mond van onze peetouders: we vragen om geloof, omdat het ons eeuwig leven geeft.

Het is dit geloof dat ons in staat stelt Onze Heer te kennen, Hem lief te hebben, maar ook om Hem te prediken, Hem bekend te maken, Hem geliefd te maken. Dit geloof, dat, zoals gezegd, er niet op uit is de wereld te kennen, stelt zichzelf niet tot taak de wereld te begrijpen – want Onze Heer kent de wereld al heel goed, Hij kent de Prins van deze wereld heel goed. Dit geloof daarentegen stelt zichzelf tot doel om Onze Heer aan de wereld te verkondigen, om haar te transformeren, te bekeren. Want we zijn ons er terdege van bewust dat er één geloof is, één Doop, één Heer, één Kerk, één Waarheid, één Naam die aan de mensen is gegeven om zichzelf te redden. Het is de Naam van Onze Heer Jezus Christus. Dit is wat we hier in Rome willen betekenen met deze bedevaart.

En we willen dat dit geloof in zijn geheel wordt beleden. Dit is wat we willen, wat we verlangen, waar we om vragen. In de eerste plaats aan God en aan de Kerk. En het is de

bijzondere genade van dit bezoek aan Rome die we voor ons allen, ook voor de kinderen, moeten vragen: deze onwankelbare trouw aan onze Heer Jezus Christus. Dat is wat we willen.

Rome, stad van de pausen *(gesproken in het Engels)*

De martelaren waren dus getuigen van het geloof: zij bezegelden hun geloof, de belijdenis van hun geloof, met hun bloed ... En de pausen zijn door de eeuwen heen, tweeduizend jaar lang, leraren van ditzelfde geloof geweest.

Wat hebben de pausen twintig eeuwen lang gedaan? Want Rome is de stad van de martelaren, maar het is ook de stad van de pausen, de zetel van het pausdom. Hoe kunnen we in een paar woorden de geschiedenis van de pausen, van het pausdom samenvatten? Ze hadden maar één idee. Ze richtten al hun inspanningen op één enkel doel, een heel eenvoudig doel: alles in Onze Heer samenvatten en herstellen. Ze wijdden al hun kracht aan Onze Lieve Heer Zijn plaats te geven, Zijn rechten; om alle mensen ertoe aan te zetten de rechten van Onze Heer te erkennen. Dit was het doel, het doel van al het werk van het pausdom door de eeuwen heen: Onze Heer de eerste plaats geven in alle dingen.

Instaurare omnia in Christo was het motto van de heilige Paus Pius X. Vandaag lezen we zijn misformulier, en vandaag is het ook de verjaardag van zijn dood. We vertrouwen hem al

onze intenties, deze bedevaart en de hele Priesterbroederschap toe.

Maar dit idee van herstel, van het samenvatten van alles in Onze Heer, leidt tot een onophoudelijke strijd: de strijd tegen de zonde, tegen de gevolgen van de zonde. En deze strijd, deze inspanning, zal duren tot het einde der tijden, moet doorgaan tot het einde van de geschiedenis. Ze zullen pas in de eeuwigheid eindigen.

Deze inspanning is de weerslag, de echo, door de geschiedenis heen, van de eigen inspanning van Onze Heer. De heilige Paulus was in staat om in een paar woorden de betekenis van de geschiedenis te beschrijven met dit idee: de geschiedenis zal eindigen wanneer Onze Heer alle heerschappij en macht in deze wereld vernietigt en alles onderwerpt aan God de Vader. Dat is de betekenis van de geschiedenis. Dit is het werk van Onze Heer, en het is het werk van de pausen. Dit is het werk van de Kerk. Het is het werk van ieder van ons.

Met welk doel? Waarom moet alles aan God worden onderworpen? Waarom zal Onze Heer deze wereld die volledig aan Hem onderworpen is, overgeven aan de Vader? Waarvoor? Wat is het doel, de finaliteit?

“Opdat God alles in allen moge zijn.” Zo zal het verlossingswerk eindigen: wanneer God alles in allen zal zijn. Maar om dit doel te bereiken, moeten we een voortdurende strijd met de wereld, met de Prins van deze wereld, aanvaarden. Je kunt zien

hoe duidelijk het centrale idee van dit gevecht is.

Er is geen onafhankelijke sfeer in de mens of in deze wereld die niet onder het Koningschap van Onze Heer valt. En dit moderne, revolutionaire idee, deze moderne manier van denken dat er iets in de mens is dat niet onderworpen is aan het gezag en het Koningschap van Onze Heer, dat is precies wat de pausen hebben geprobeerd te vernietigen, te bestrijden. Deze strijd van Onze Heer is onze strijd.

Nu, te midden van deze strijd, hebben we één zekerheid: ondanks alle wisselvalligheden van deze strijd is de overwinning van Onze Heer verzekerd. Op een dag zal Hij alles overwinnen, Zijn vijanden vernietigen, elk obstakel overwinnen. We zijn hier in Rome om de apostelen te vragen ons de kracht te geven die we nodig hebben. En we zijn hier om ons geloof te belijden op dit specifieke punt: de uiteindelijke overwinning van Onze Heer.

Rome, stad van de apostelen *(gesproken in het Duits)*

Onze aanwezigheid in Rome ter gelegenheid van de Jubeljaar-bedevaart is ook van bijzonder belang – de Priesterbroederschap kon deze afspraak niet missen – omdat Rome de stad van de apostelen is.

Petrus en Paulus kwamen hier om te prediken wat ze hadden gezien, gehoord en herkend. Ze kwamen hier om Onze Heer te prediken. Toen ze

in Rome aankwamen, hadden ze een heel specifiek idee: de hele wereld bekeren, te beginnen met deze stad.

Onder leiding van Jezus bereikten de apostelen wat onmogelijk leek: ze veranderden Rome. Van de meesteres van alle dwalingen is deze stad een discipel van de waarheid geworden. En het was hier in Rome dat zij hun prediking bezegelden en bevestigden met hun bloed.

Nu, deze prediking, die 2000 jaar geleden met hen begon, is wat ons het meest na aan het hart ligt: het is de traditie. Wat zij leerden is door de eeuwen heen doorgegeven en is tot ons gekomen. Wanneer we na 2000 jaar nog steeds geloof hebben, wanneer we hier vandaag zijn om deze H. Mis te vieren, dan hebben we dat te danken aan hun leer, hun doorzettingsvermogen en hun bloed.

Dus ook wij moeten naar huis terugkeren met dezelfde intentie als de apostelen: de hele wereld bekeren. Zelfs als het onmogelijk lijkt. Zelfs als het vervolging kan kosten.

Rome, stad van de Mis *(gesproken in het Spaans)*

Rome is de stad van de apostelen, van de martelaren, van de pausen ... En Rome, dat mogen we niet vergeten, is ook voor ons, voor elke katholiek, de stad van de H. Mis, van de Romeinse Mis.

Het is de Kerk van Rome die tweeduizend jaar lang angstvallig het tes-

tament van Onze Heer heeft bewaakt: de Mis van alle tijden. Onze Heer, zoals we weten, gaf aan Zijn Bruid al Zijn rijkdommen, al Zijn juwelen ... en Hij gaf zichzelf aan Zijn Bruid door middel van de H. Mis.

Het christelijke Rome werd herbouwd met duizend kerken, basilieken, altaren ... volgens een heel duidelijk idee: offeren aan Onze Heer, offeren aan God, het vlekkeloze Slachtoffer; om de Mis op te dragen, de H. Mis. En we hebben niets dat ons dierbaarder is dan wat de Kerk het meest dierbaar is: de H. Mis. Omdat er niets kostbaarder is in de wereld. Met wat een ijver hebben de Kerk en de pausen de Mis bewaakt en beschermd tegen ketters en protestanten!

Het geloof van de apostelen, het geloof van de martelaren, het geloof van de pausen wordt in de Mis tot uitdrukking gebracht en daar gevoed. En bovenal wordt het Koningschap van Onze Heer nog steeds uitgeoefend door de H. Mis. Onze Heer regeert door het Kruis. Hij begon te regeren door Golgotha, en Hij regeert nog steeds door het altaar, door Zijn heilig Offer. En door zijn liefde te openbaren door het heilig Offer, blijft hij zielen aantrekken, heiligen en aan hem hechten. In één woord, de H. Mis is de synthese van alles wat we geloven, en het is de bron die het geloof bevestigt en meedeelt.

En het is van hieruit, vanuit de stad van de apostelen, dat de H. Mis naar de vier hoeken van de wereld werd gedragen, om het testament van Onze

Heer door te geven en bekend te maken aan de zielen; opdat Hij overal en in elke ziel zou regeren. In de loop van de geschiedenis is de H. Mis erin geslaagd de meest uiteenlopende volkeren samen te brengen in één enkele eredienst, onder het teken van het Kruis. Alleen het Kruis is in staat om de meest verschillende en van elkan- der verwijderde mensen te verenigen.

Elke keer dat de mensheid een ander ideaal dan het Kruis zocht, waarin iedereen zich kon herkennen, was het een ramp. En zolang de mensheid andere idealen nastreeft, zal ze altijd oorlog vinden. En de reden hiervoor ligt voor de hand: er is niets in de wereld dat in staat is om de verschillende volkeren te verenigen, behalve Onze Heer.

En wel om twee redenen: aan de ene kant correspondeert met één God één enkele cultus. Aan de andere kant is de gemeenschappelijke noemer van alle mensen zonde. Dit is het enige dat alle mensen, hoewel ze zo verschillend zijn, gemeen hebben. Natuurlijk is het niet in de zonde dat zij eenheid kunnen vinden, maar in de middelen die in staat zijn de zonde te vernietigen, haar te verhelpen. Daar, ja, kunnen ze eenheid vinden.

Laten we van deze pelgrimage gebruik maken om de H. Maagd te vragen voor ons de genade te verkrijgen om steeds dieper door te dringen in het mysterie van de Heilige Mis; om dit mysterie te verdiepen, en te waarderen, lief te hebben en te bewaren zoals zij het heeft liefgehad, gewaar-

deerd en bewaakt; met hetzelfde geloof, dezelfde dankbaarheid, dezelfde liefde.

Rome, stad van de hoop *(gesproken in het Italiaans)*

Maar Rome mag voor ons niet alleen de stad van het verleden zijn, een stad vol christelijke monumenten die ons aanzetten tot erkenning van de grootsheid van het verleden van de Kerk. Rome is veel meer dan dat. Rome is voor ons de stad van de hoop.

Onze hoop rust hier, op de graven van de heilige Petrus en de heilige Paulus. Het is een kwestie van geloof. Wanneer we hier vandaag zijn gekomen, is het om dit geloof te belijden in de onverwoestbaarheid van de Kerk, gebouwd op het geloof van de apostelen.

En we weten heel goed dat Onze Heer Zijn Kerk nooit in de steek laat. Onze Heer houdt zich aan al Zijn beloften: *“Ik zal met u zijn tot het einde der tijden, en de poorten van de hel zullen de Roomse Kerk niet overweldigen.”*

God laat ons nooit in de steek. Wat de beproeving ook is, welke catastrofe de Kerk ook mag meemaken, zij zal altijd een genade hebben die evenredig is om deze te overwinnen. De Kerk is goddelijk en Romeins.

Tijdens haar lange geschiedenis werd de stad Rome binnengevallen, bezet, geplunderd, verbrand, ... maar

het is altijd herrezen, het is altijd herbouwd. Daarom wordt er gezegd dat het eeuwig is. In zekere zin is dit het materiële beeld van de Kerk: ook zij is geplunderd, verbrand, gehinderd, bevochten, geschokt, ... maar zij herrijst altijd, omdat zij eeuwig en goddelijk is, en omdat Onze Heer haar in stand houdt. Vooral in tijden van beproeving, in tijden van crisis.

Onze Heer gebruikt een nog expressiever beeld: dat van de wijnstok. Om vrucht te dragen, moet het worden gesnoeid en gevormd. Een gesnoeide wijnstok lijkt op een droog, levenloos hout. Het moet door beproeving gaan, door lijden. En hoe meer een wijnstok in dorre, steenachtige grond achterblijft, hoe meer hij, paradoxaal genoeg, in staat is om een goede wijn voort te brengen. Goede wijn komt niet van vochtige grond, maar van steenachtige grond.

Dit is precies het beeld dat Onze Heer in het Evangelie gebruikt om aan te tonen wat de Kerk is. En aan deze wijnstok – die Onze Heer zelf is, want de Kerk is het mystieke Lichaam van onze Heer – moeten we altijd trouw blijven, gehecht, te midden van alle beproevingen, alle moeilijkheden, ondanks ontmoediging. Daarom zijn we hier vandaag: om de genade van deze trouw te vragen.

Rome, Mariastad *(gesproken in het Italiaans)*

Rome is eindelijk een Mariastad bij uitstek, en dat kan ook niet anders. De eerste kerk die in de allereerste

eeuwen zo snel mogelijk voor het publiek werd geopend – dit is geen toeval – was, zo lijkt het, Santa Maria in Trastevere, de oudste kerk gewijd aan de Maagd Maria in Rome. Het was de eerste kerk die voor het publiek werd geopend.

Er is iets van de Voorzienigheid aan deze gebeurtenis: het manifesteert de unieke rol van de H. Maagd in de bescherming en leiding van de Kerk, evenals in de bescherming en leiding van ieder van ons.

Deze hele bedevaart is gericht aan de H. Maagd met een bijzondere bedoeling, namelijk die van roepingen. We wilden het hele Jubeljaar wijden aan Onze-Lieve-Vrouw van de Zeven Smarten, om haar te bedanken voor alle roepingen die ze naar de Priesterbroederschap stuurde, om haar te vragen de Priesterbroederschap St. Pius X, evenals alle religieuze congregaties die ermee verbonden zijn, te blijven zegenen met vele roepingen.

Laten we niet vergeten haar op een speciale manier te bedanken. Achter elke roeping is er noodzakelijkerwijs de hand, de tussenkomst van Onze Lieve Vrouw. Het is zij die in een ziel het verlangen wekt, om Onze Heer na te volgen, ook in Zijn deugden en zoveel mogelijk op Hem te lijken.

Het is bij uitstek een Maria-genade, want het is bij uitstek een moederlijke genade om Onze Heer in zielen te baren. Het is dan ook met dankbaarheid dat wij deze pelgrimstocht aan haar opdragen en al onze gebeden, onze inspanningen, onze goede voornemens voor dit Jubeljaar. Wij wijden het heden van de Priesterbroederschap St. Pius X aan haar toe, evenals haar toekomst.

Net zoals Onze Lieve Vrouw tot nu toe nooit iemand van ons in de steek heeft gelaten, zijn we er zeker van dat ze ons nooit in de steek zal laten, en dit vervult ons met vreugde, vertrouwen en hoop.

In de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest. Amen.

Beknopte Summaleer van de H. Thomas

Door Pater Cattellion o.p.

Tweede deel. De zedenleer

Inleiding

De *zedenleer* van de H. Thomas ligt besloten in het wijsgerig beginsel van daadwerkelijkheid en aanleg (*actus et potentia*). De mens heeft in zichzelf niet de reden van zijn bestaan; hij moet die dus elders vinden, in een ander wezen, dat bijgevolg zijn doeleinde is. Tot dit doel is hij in aanleg (*in potentia*), en beweegt er zichzelf toe door zijn *daden*. Daar hij er zichzelf toe beweegt, moet hij er dus ook de nodige kennis toe hebben, hetzij in zichzelf alleen, hetzij door een ander. Het is de *wet*. Door die kennis verlicht hij zijn wil; die dan zichzelf en de andere vermogens in het werk zet om naar dit doel te streven. Ware nu de wil, en waren de andere vermogens natuurlijk goed en ongedeerd, meer dan te weten hoe ze moeten werken ware niet nodig om daden te verrichten, die recht op het doel afgaan. Doch die vermogens zijn ongeregeld sedert de erfzonde, daarom moeten ze eerst ten goede gericht worden door goede hebbelijkheden of *deugden*; doch vooral nog, daar het doel bovennatuurlijk is, door ingestorte *bovennatuurlijke deugden* en *gaven*, voortvloeiende uit de genade, die een soort vergoddelijking is van de menselijke natuur. En die genade wordt voor-

al meegedeeld door de *sacramenten*, vruchten van de *Verlossing*.

De mens is dus in aanleg tot zijn bovennatuurlijk levensdoel, als tot zijn laatste en volmakende act, dat hij door goed geregelde daden moet trachten te bereiken.

Die laatste volmakende act is het bereiken of het aanschouwen van aanschijn tot aanschijn van God, die alleen volledig en voor altijd de mens kan gelukkig maken. Door Hem en naar Zijn beeld en gelijkenis geschapen, is de mens ook voor Hem bestemd.

I. De vrijwillige daden

In de mens zijn twee soorten van daden *natuurdaden* en *wilsdaden*. De eerste dragen geen verantwoordelijkheid mede, de laatste wel. Door zijn kennis en zijn wil *beweegt de mens zichzelf* naar het doel, dat hij kent *als doel*, wat bij de dieren het geval niet is.

In de wilsdaden zijn *uitgevoerde* en *geboden* daden. De *uitgevoerde* komen rechtstreeks uit de wil zelf voort, de *gebodene* gaan uit van de andere vermogens, onder het bestuur en de beweging van de wil.

In de uitgevoerde wilsdaad kan geen dwang bestaan, wel in de geboden daden, maar die zijn dan ook niet echt vrijwillig meer, of soms in het geheel niet vrijwillig.

De vrijwilligheid kan ook verminderd of geheel weggenomen worden door de *vrees*, door de *onwetendheid* en de *drift*, zoals verder bewezen wordt. Ook de bijkomstigheden of de omstandigheden kunnen de vrijwilligheid wijzigen, vermeerderen of verminderen, vooral toch de "*quid*" of "wat gedaan wordt", en de "*propter quid*" of het "waarom van de daad"; de andere *beïnvloeden in min- of meerdere graad*.

1. Over de wil

De wil is altijd geordend tot het goed in *werkelijkheid* of in *schijn*. Goed of doel is hier hetzelfde. Door een en dezelfde wilsdaad wordt "*gewoonlijk toch*" het

doel, en wat er toe leidt, bereikt. Daar het doel door het verstand moet bekend gemaakt worden, heeft het verstand een grote invloed op de wil. Ook de driften kunnen de wil grotelijks beïnvloeden, met de mens zus of zo te stemmen, dat hem iets goed of slecht schijnt, wat het feitelijk niet is.

De wil beweegt zichzelf naar het doel en ook de andere vermogens. De wil is de eerste beweging *in de mens, natuurlijk onder de werking van de Eerste Oorzaak, God*.

2. Over de verschillende wilsdaden

Als de wil zijn doel bereikt heeft, *geniet* hij er van. Daarom is *genieten* de *laatste* schakel in de wilsdaden, waar *willen* de *eerste* van is. En ook het genieten slaat rechtstreeks op het doel, doch voor zoveel het bereikt is, terwijl willen slaat op het te bereiken doel. Een *derde wilsdaad*, die rechtstreeks met het doel zelf in betrekking staat, is het inzicht (*tendere in*) of het *doelen naar iets*; doch die daad staat ook reeds in verband met *met wat naar het doel leidt*, bijv. medicijn-

nen voor de gezondheid; maar samen maakt het maar één wilsdaad uit in twee vertakkingen.

Daar niet altijd één, maar vele wegen naar het doel kunnen leiden, moet er worden gekozen, zodat *kiezen weer al een andere wilsdaad is*. Zeker ook het verstand is hier nodig, doch het verstand stelt enkel voor, de wil kiest. De keus valt niet op het *doel*, zeker niet op het einddoel, maar wel *op hetgeen naar het doel leidt*.

Maar om te kiezen, ziet men niet altijd meteen in, wat het beste en het geschiktste is om het doel te bereiken; daarom moet er nog een andere *wilsdaad* vooraf gaan, namelijk *raad houden*. Raad toch bestaat in het zoeken en het nagaan wat het beste is. Zeker is ook het verstand hier grotendeels in betrokken, zoals in alle wilsdaden, want wil en verstand zijn twee gebroeders. Daarop volgen twee ande-

re daden: de *toestemming* in hetgeen men door raad heeft gevonden, en het gebruik of het *in-werk-zetten van de vermogens*, die het doel helpen bereiken. En die laatste wilsdaad leidt tot de bespreking van de *geboden wilsdaden*, waar de andere vermogens eigenlijk de uitvoerders van zijn, onder het bestuur en de beweging van de wil. En zo hebben we, met betrekking tot die geboden daden nog een andere heel bijzondere wilsdaad, namelijk: ‘*gebieden*’, dat grotendeels ook een verstandsdaad is, maar *uit kracht van de wil*. Alle vermogens kunnen door de wil in gang worden gezet, behalve voor het kennen als de waarheid klaar blijkt, want de *waarheid* dwingt. Ook de driften zijn niet altijd gewillig, maar lopen soms de wil vooruit. Het zijn vooral de uitingen van de driften en de uiterlijke bewegingen van de ledematen die de *natuurdaden* uitmaken, die we in het begin hebben aangestipt, daar de *wil er niet altijd meester* van is.

Terugblikken

In het **voorjaar van dit jaar** is onderhoud uitgevoerd aan de kerk en aan de priorij in Gerwen. Met Pasen wat het voorgenomen werk zo goed als klaar. Aan de priorij trad enig meerwerk op, daar de westgevel er erger aan toe was dan gedacht. De top van de buitenmuur was niet goed verbonden met de binnenmuur en op de hoogte van de raamkozijnen gescheurd. De verankering is gebeurd en de gehele gevel is opnieuw gevoegd.

Giften voor dit onderhoudswerk zijn zeer welkom!

Van 7 t/m 9 juni jl., Pinksteren, is bij de Bedevaart Chartres-Parijs de Benelux goed vertegenwoordigd geweest door een grote groep kloeke bedevaarders, jong en oud, die o.a. voor priester- en kloosterroepingen hebben gebeden en als thema over de Kerk hebben nagedacht.

Voldaan en gezegend zijn ze weergekeerd.

Op **22 juni jl.** ging de Sacramentsprocessie door Gerwen. Het was weer een heerlijk feest van geloof en saamhorigheid rond de Eucharistische Jezus! De Plechtige Mis werd opgeleusterd door de schola van de oude St. Clemenskerk en het meerstemmig koor van onze kapel in Leiden. De processie werd muzikaal begeleid door Jong Leven uit Gerwen. De hitte werd tijdens de processie al minder.

Het tuinfeest daarna werd met een paar druppels regen gezegend, waarna het bij een aangename temperatuur kon voortgezet worden. Nog eens grote dank aan alle helpers, die op welke manier ook aan het welslagen van deze gezegende dag hebben bijgedragen!

Van **14 t/m 19 juli jl.** werd in de priorij van Antwerpen de Ignatiaanse Retraite gepreekt. De beste retraite tot ordening van leven!

Van **27 juli t/m 7 augustus jl.** werd in Brunssum (NL) het zomerkamp van de Eucharistische Kruistocht voor Nederlandstalige kinderen gehouden. De kinderen leerden veel over het leven en het voorbeeld van de Romeinse martelaren en martelaressen. Tevens werden ze meegevoerd naar de Romeinse basilieken. De foto's tonen dat ze hun hart hebben kunnen ophalen.

Op **10 augustus jl.** nam Pater Jan De Bruyn, na 3 jaar werkzaamheid, afscheid in de priorij van Antwerpen om een nieuwe taak op te nemen in het District Frankrijk. De neomist Pater Thibaud Stebler is zijn plaatsvervanger. Deze pas gewijde priester droeg op deze 10^e augustus een Eerste Mis op in de St. Willibrordkerk te Utrecht.

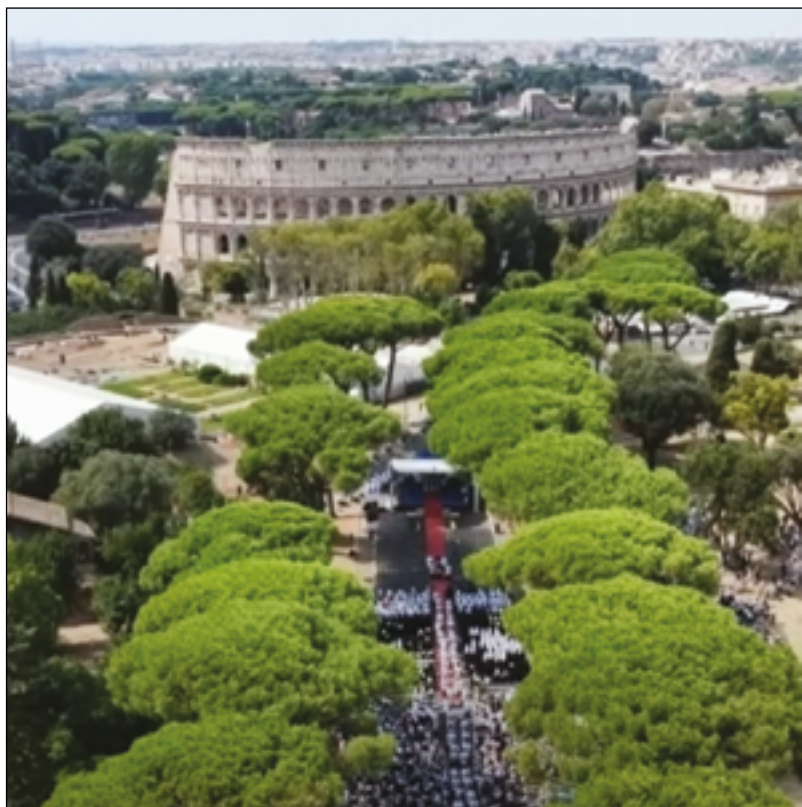

Van 19 t/m 21 augustus jl. waren vele traditionele gelovigen van over de hele wereld met de Priesterbroederschap St. Pius X op bedevaart in Rome in verband met het Heilig Jaar 2025. Jaar ook van de roepingen. De Plechtige Mis in het park Colle Oppio vlakbij het Colosseum op de 20^e augustus was het hoogtepunt van de bedevaart. Op dezelfde dag aan de Lateraanbasiliek aangekomen, de Moeder en het Hoofd van alle kerken ter wereld, trokken de pelgrims door de Heilige Deur. Allen zongen het ‘Sancte Pie Decime’ uit volle borst. Deo gratias!

Hopelijk doet Paus Leo XIV iets met dit levend teken van de Traditie!

De Bedevaart Gorcum-Brielle vond dit jaar plaats op **30 en 31 augustus**. Als thema werd onze Moeder de Heilige Kerk overwogen. Onderweg werd veel gebeden en gezongen voor katholiek herstel en roepingen. De sfeer was heel goed, tot stichting van allen. Eenheid maakt sterk! Dank aan alle helpers die aan het welslagen van de bedevaart hebben bijgedragen! Deo gratias!

Op 1 september jl. vond in de priorij van Antwerpen de opening plaats van de Sint-Antoniusschool. Laten we bidden voor dit mooi project!

Eucharistische Kruistocht

De Kruisvaarder

Bid - Communiceer - Offer je op - Wees apostel!

Het verzameladres van de Schatkisten is:
St. Clemenspriorij, Heuvel 23, 5674 RR Nuenen-Gerwen, Nederland

De Kruisvaarder bidt, communiceert en offert zich op voor de intentie, die Pater Davide Pagliarani, Algemeen-Overste van de Priesterbroederschap St. Pius X, iedere maand opgeeft.

September:

Voor de oversten van de Priesterbroederschap!

Oktober:

Voor de bekering van de heidenen en voor de missionarissen!

Allen in de bres voor land en christenheid! – De Ottonen – Deel II

Beste Kruisvaarders,

Nóg beter dan Hendrik!

Christelijk Europa, 10^e eeuw. De “IJ-zeren Eeuw”. Aanvallen van heidenen, van alle kanten. De islamitische Moren pakken Sicilië en maken de Middellandse Zee onveilig. De noordelijke en westelijke zeeën worden door andere zeerovers afgeschuimd en de kusten aangevallen. Door de Vikings uit Scandinavië. En vanuit de oostelijke rand zijn er de Slavische Wenden en vooral de Hongaren die jaarlijks voor miserie zorgen. Gelukkig vinden de Westgermaanse stamvorstendommen eindelijk een gemeenschappelijke leider: Hendrik I, Hertog van Saksen. Hij laat de adellijke families van het hele land voor elkaar bidden. Hij bouwt weer steden en vestingen. Hij traint de eer-

ste ridders. En ja: hij kan als eerste de Hongaren verslaan! Uit zijn zonen kiest hij en opvolger: Otto I. Is die nóg beter? Ja! Hij laat zijn zusjes en dochters met de andere stamvorsten trouwen. Hij huwt het land aan elkaar! Hij bevrijdt de dapperste jonge vorstin van haar brute belager: Adelheid van Bourgondië. En de held en de taaie jonge koningin worden ver-

liefde en huwen. Samen bouwen ze het land op. Kloosters bloeien weer of worden nieuw opgericht. Het koninklijk paar zorgt dagelijks voor armen. Heilige abten en bisschoppen helpen hun. Maar ... het gevaar is niet geweken. De Hongaren wachten op een volgende gelegenheid. Maar eerst zijn er andere heidenen die hun kans wagen ...

*Terwijl de kat van huis is,
dansen de Vikings ...*

Noordelijk van de Alpen: de Slavische Wenden weer in opstand. Maar: deze keer in verbond met de Deense Vikings! Men moet het goed kunnen gebruiken wanneer de koning weg is, niet waar? Nu, Otto blijft niet eeuwig onder de Italiaanse zon. Maar hij moet er wel voor zorgen dat, als hij nu Italië verlaat, daar ook niet weer miserie uitbreekt. Op een dag staat er een verrassende gast onder zijn raam: Berengarius! Hij weet dat Otto een goed hart heeft en vraagt nederig om vergiffenis. En om voor rekening

van Otto toch nog iets van een baas te mogen zijn. Adelheid ziet hem staan en waarschuwt: "Vertrouw die vent niet!" Otto denkt na ... Hij laat Berengarius drie dagen buiten staan! Dan komt hij met een idee: "Berengarius! Beloof mij oprechte trouw! Dan beleen ik je weer met Italië. Maar je bestuurt het dan niet alléén. Ik stel mijn schoonzoon Koenraad de Rode van Lotharingen aan jouw zijde. Akkoord?" Berengarius is maar al te blij: "Zeker!" Otto: "En nog iets: "Ik maak Beieren iets groter, tot in Friaul (Noordoost-Italië). Zo kan ik de volledige oostgrens zelf verdedigen." En: Berengarius beter onder controle houden. Nu: geen tijd te verliezen! Otto trekt met zijn nieuwe bruid de Alpen over in 952. De Deense Vikings schrikken: Saksische Otto staat ineens met zijn leger bij hun thuis! Tot de spits van Jutland! Koning Gorm moet nu christelijke missionarissen in zijn land toelaten en de christenen in zijn land vrij volgens hun geloof laten leven. De Denen zijn zó van Otto's succes geschrokken, dat ze aan hun zuidgrens een grote aarden wal bouwen: het Dannevirke. Maar Jezus begint de harten van de

Denen te veroveren. Ook mede dankzij Otto ...

Vroom koningspaar

Ze is geen toeschouwster, die koningin Adelheid. Ze heeft veel invloed op haar man. Hij geeft haar het recht over een deel van het staatsvermogen (geld!) te beschikken. En dat *doet* ze! Voor goede werken. Overal deelt ze giften uit, vooral voor armen en kloosters. Ook Otto zelf vergezelt zijn echtgenote elke morgen met dienst aan armen. En steunt ook het apostolaat van haar vertrouwensman Odilo, abt van Cluny. Die biedt hulp aan alle kloosters die verslapping van hun regel merken. En dankzij de ondersteuning van het koninklijk paar gaan de kloosters in het land weer bloeien als oasen van geleerdheid en heiligheid!

Sinds hij met die getrouwd is ...

Adelheid krijgt vier kinderen met Otto. Daaronder drie zonen. Otto was van plan Liudolf, zoon met Eadgyth en hertog van Zwaben, tot opvolger te maken. Maar na diens geklungel in Noord-Italië en nu Otto méér keuze heeft ... begint hij daaraan te twijfelen. Liudolf merkt het en krijgt de pest aan zijn stiefmoeder. En aan zijn vader. Schoonzoon Koenraad de Rode van Lotharingen (Brabant) ziet ook dat Otto zijn ideeën verandert onder invloed van Adelheid. En Otto's broer Hendrik, de hertog Beieren, krijgt ook de indruk dat hij nog weinig raad te geven heeft aan broer koning, sinds Adelheid meeregeert.

De drie komen samen en beginnen ... de grootste opstand ooit tegen Otto! Wéér moet Otto vechten om te overleven! Veldslagen, belegeringen, onderhandelingen ... Niets lukt! Maar: voor *beide* zijden niet! In 953 en 954 woedt burgeroorlog in het Oost-Frankenrijk! En daar hebben vijanden van buitenaf op gewacht: de Hongaren zijn terug! Onder leiding van hun hoofdman Bulcsú plunderen ze heel Zuid-Duitsland! De heiden-se ruiters kunnen hun 50^e overval op het Oost-Frankenrijk vieren! Niets lijkt hun te kunnen tegenhouden! In tegendeel: prins Liudolf wacht hun in Worms op, niet met een leger, maar met tafels vol gebrad en heerlijke drank! Hij geeft de Hongaren nog geld óók, met de woorden: "Help mij mijn onrechtvaardige vader en mijn stiefmoeder eindelijk uit het zadel te lichten!" Maar Liudolf beseft niet hoe *dom* hij bezig is! Iedereen ziet nu: "Die Liudolf verraadt ons aan die heidense plunders, moordenaars en meisjesrovers!" Daarmee stort de opstand ineen. Broer Hendrik en Zwager Koenraad de Rode moeten met Otto vrede sluiten. Broer Hendrik, nu bijgenaamd "de Twistzieke", mag wel het bestuur over Beieren houden. Maar Koenraad de Rode verliest Lotharingen. Nog tot december 954 vecht Liudolf verder, tot hij inziet dat het zinloos is. In Illertissen in Zwaben komt hij zonder schoenen op zijn vader Otto toe: "Doet u met mij maar wat u wilt ..." Otto vergeeft zijn zoon. Maar hij vertrouwt niet snel adellijke heren meer. Ook niet als ze naaste familie zijn. Otto gaat nu het bestuur van zijn hertogdommen

alsmaar meer in de hand leggen van de enigen die hij nog echt vertrouwt: priesters. Bisschoppen en abten, om precies te zijn. Die zullen beter op hun geweten letten en die hebben ook geen kinderen. Dus ook geen erfenisstrijd. Zo geeft Otto Lotharingen (Brabant) aan zijn eigen jongste broer Bruno, aartsbisschop van Keulen. “Bruno de Grote”. Afgezette Koenraad de Rode krijgt nog een kans zijn fout weer goed te maken: wanneer hij voor Otto de Frankische troepen wil leiden tegen de heidense Hongaren. Want die zijn nu veruit het grootste probleem ...

*Stoere ridders die niet “kunnen”
komen? Godgewijden in de bres!*

Lente 955. De Hongaren van Bulcsú vinden het weer een waar plezier het Donaugebied in Beieren en Zwaben leeg te plunderen. Maar ze zullen het niet zo makkelijk krijgen als vorig jaar! De burgeroorlog in het Oost-Frankrijk is nu ten einde en koning Otto haalt uit alle gebieden van het land goede ridders samen. Weerbare mannen die *nu* nog excu-

ses vinden om laf thuis te blijven ... zullen zich voor eeuwig belachelijk maken! Welke prinses zou nog willen huwen met een jongeman die in deze tijd van hoogste nood nog zou aankomen met “Ik kan niet komen, want ik moet mijn konijntjes voederen”? Of andere uitvluchten.

Intussen zijn de Hongaren aangekomen vóór de stad Augsburg. Bisschop Ulrik wil de stad niet aan de heidenen overgeven! De Hongaren storten zich in een woeste aanval op de oostelijke poort. Een man te paard leidt de Augsburgers: “Allen in de bres! Niemand mag de vijand doorlaten!” Het is Bisschop Ulrik zélf, die zo zijn soldaten leidt! En niet slecht ook: bijna breekt een Hongaarse aanvoerder door. De verdedigers zijn kordaat: de woeste man krijgt een dodelijke klap! Daarop breken de Hongaren hun aanvallen af. Rust! Voor vandaag tenminste. In de nacht laat Bisschop Ulrik zusters een processie houden door de stad. Om via Onze Lieve Vrouw de goede God

om hulp te smeken. De volgende dag verschijnen de Hongaren *weer* aan de poorten. Deze keer met belegerings- uitrusting. Een nieuwe, woeste aan- val! Dan horen de Hongaren vooraan van achter hun een hoornsignaal. Ze stoppen hun stormloop ... “Alarm! Koning Otto komt eraan!”

Opmars, hoogste nood en ...

Werkelijk: Koning Otto slaat zijn kamp op, dichtbij, in Ulm. Met een- heden van de Beieren, de Zwaben en de Bohemen (Tsjechen). Otto’s eigen Saksen kunnen niet komen. Niet dat ze lui of laf zijn. Maar de Slavische

Wenden vallen weer aan in het noord- oosten! Dus de Saksen hebben dáár het gat te dichten! De Lotharingers (wij!) zijn onderweg, maar ... komen van ver. Té ver. Verschijnen niet op tijd. De Franken komen ook. Uitge- rekend onder Otto’s schoonzoon en vroegere opstandeling Koenraad de Rode.

De troepenmacht van Otto is groter dan ooit. Maar: die van de Hongaren: *dubbel* zo groot! Otto houdt een toespraak voor al zijn ver- zamelde troepen: “Vandaag zullen wij vasten! Om de zegen Gods te krijgen voor de grote veldslag. Morgen!” Dan komt die dag. 10 augustus 955,

feestdag van de heilige Martelaar Laurentius. Vroeg 's morgens. De ridders van de verschillende stamvorstendommen beloven elkaar plechtig wederzijdse hulp. Hoogst nodig, in een stammenverband, dat nog niet echt één land is! Het leger draaft dan naar het open veld. Het slagveld. Onder de bomen van het "Rauhe Forst". Beschut voor Hongaarse pijlen!

Maar wat is *dat*? "De Hongaren!! *Achter* ons!!" Werkelijk: de vijand lag al op de loer en valt nu van achteren aan! Direct richting koning Otto! Als ze *die* kunnen doden, hebben de Hongaren snel gewonnen! Lukt het? Wel: de ridders van Bohemen en van Zwaben krijgen het zó hard te verduren, dat ze op de vlucht slaan! "Alarm! De Hongaren breken door!" En bereiken ... Otto's legerkamp! Nu: die Hongaren zijn daar geweldig blij mee. Té blij: "Wauw! Wat een voorraden! Geld, kleren, wapens, vlees, wijn!" En ... de Hongaren kunnen het weer niet laten: "Lekker plunderen!" Daarna: "Eindafrekening met koning Otto! Eerst nog de lijfwacht neerschieten! We hebben hem! Bijna!" Maar wat

zien de Hongaren nú? De Franken onder Koenraad de Rode! De Hongaren hebben, door te plunderen, kostbare tijd verloren. De Franken hebben hun ingehaald! De Hongaren storten zich nu met verwoede macht op koning Otto! Net op tijd springt Koenraad de Rode ertussen! Woest strijdgewoel! Korte pauze. Koenraad de Rode: "Ik versmacht in dit harnas! Even lucht happen!" Koenraad maakt de riemen van zijn pantser los. "Eindelijk: lucht en verkoeling!" Maar: vanop afstand hebben een aantal Hongaren het gezien! En die gasten kunnen goed schieten ... Raak!

Een krachtige pijn in Koenraads nek! Bloedend zijgt de reddende engel neer. *Dood* bloedend. Maar: de aanval is afgeslagen! Koenraad heeft zijn vroeger geknoei weer goed gemaakt. En sterft als held!

“Een gevleugelde god” op het Lechveld. De aarde beeft!

Het begint met een zware regenbui. Slecht voor de bogen van de Hongaarse ruiters! Dan breekt de zon door. Koning Otto komt. Met de H. Lans en een banier van de H. Aartsengel Michaël. Hij geeft zijn troepen nog een laatste toespraak: “Mannen! Christenen! Al bijna 100 jaar worden we geteisterd, geplunderd, vermoord, onze meisjes ontvoerd ... door deze wrede heidenen! Het eindigt ... *van-daag*!! Wie trekt met mij mee? Voor ons land, onze gezinnen, voor Christus!” Gebrul van de troepen! “Aanvalleu!!” De gepantserde ridders te paard vormen één lijn. De stevige paarden trekken het galop in gang. De Hongaren horen het gedaver van hun hoeven. De grond beeft ... Boven de Oost-Frankische ridders zien de Hongaren een vlag met “hun gevleugelde

god” (de H. Aartsengel Michaël). De ridders laten hun lansen zakken richting tegenstanders. Die zitten tussen de geordend aanstormende lijn ridders en de rivier Lech. Er is geen weg terug! Als verwoed strijdende duivels storten de Hongaarse ruiters zich richting ridders. Hun natte bogen hebben echter minder kracht. Ze kunnen bijna geen enkel maliënkolder doorboren! De harnassen al helemaal niet! Nu zijn de ridders te dichtbij om ze nog te kunnen ontwijken! Lansen en zwaarden van de ridders snijden door de Hongaren! Met twintigduizend zijn ze, maar tegen deze pantserstorm zijn de Hongaarse ruiters niet opgewassen! “Vluchten naar het kamp! Over de veilige rivier, de Lech!” De Hongaren proberen het. Maar voor de meesten is ... Otto’s pletwals te snel! De Lech overzwemen? Na de heftige regenval: spannend! Aha: bootjes naar de overkant! Vele Hongaren doen het. Aan de andere kant: “Hee, waar komen ineens die ridders vandaan??” Dat zijn Bischof Ulriks verdedigers van de stad Augsburg! Naar buiten gestroomd! Achter de Lech de vluchtwegen afsnijdend! Ze maaien neer wat er aan

Hongaren naar de oostelijke oever geraakt! Of knuppelen ze al in de Lech onder, tot ze daar verdrinken! De rivier ziet rood van het Hongarenbloed! Anderen worden ingesloten in een tangbeweging van de Boheemse troepen! Maar nóg leven er veel Hongaren. Waarheen nú? Verspreiden over de dorpjes in de buurt! Daar onderduiken! Bovendien: Otto is een barmhartige koning. Hij zal hun wel vergeven, toch? Deze keer: nee! Klopjacht! Tot de laatste man! Otto's ridders laten drie Hongaren in leven. De leiders: Bulcsú, Lehel en Sur. Wie ze in handen krijgt? Uitgerkend Hendrik de Twistzieke, Otto's broer. Hij voert ze als buit mee

naar de gevangenis van Regensburg. De Slag op het Lechveld is ten einde! Voor de Hongaren: een ramp! Vanaf nu geen overvallen meer op christelijke landen! Uit de Oostmark (Oost-Oostenrijk) worden ze buiten geveegd. De Hongaren gaan nu vaste woonplaats moeten vinden in de Pannonische vlakte. Dat wat nu Hongarije is. En voor de christenen van het Oost-Frankische Rijk? Een enorme overwinning! Ze worden het machtigste land van Europa! Hun koning Otto: de grote held en beschermer van de oostgrens van de Europese christenheid! Hij wordt uitgeroepen tot "Vader van het Vaderland"! Ja, nu gaan de verschillende Germaanse

stammen zich werkelijk als één volk voelen! En in het buitenland? Ieder land wil nu vrienden met Otto zijn. De Slag op het Lechveld (10 augustus 955) heeft beslist over de toekomst van Europa en de christenheid!

*Nóg geen rust!
Nóg eens de Wenden ...*

Terwijl Otto met zijn hoofdleger in Zuid-Duitsland tegen de Hongaren vecht, zien de heidense Slavische Wenden weer hun kans! Het begint met de deelstam van de Obotriten in het noorden. Graaf Wichman de Jongere, een tegenstander van Otto, is zo dom in hun land te gaan plunderen. Onder leiding van prins Nako slaan die echter duchtig terug: ze vallen in de herfst van 955 zelfs Otto's stamland Saksen binnen, doden er de weerbare mannen en voeren de vrouwen en kinderen als slaven weg! Otto staat nog op het Lechveld wanneer hij dit verneemt. Hij moet zich dringend naar het noorden haasten! Met zijn zojuist zegevierend leger rukt Otto snel op! Op 16 oktober komt het tot een krachtmeting: de Slag bij de rivier Recknitz! Otto verplettert het

heidense leger! De Slavische soldaten die in zijn stamland gemoord, geplunderd en meisjes misbruikt hebben: terechtgesteld! Otto is nu nóg succesrijker geworden! Overal luiden de kerkklokken! In het hele koninkrijk wordt feest gevierd: alle heidense vijanden overwonnen! Otto dankt de goede God: "Heer, ik zal u geven wat ik u heb beloofd, mocht ik overwinnen: een grote, mooie bischopsstad voor de bekering van de Slavische Wenden!" Ja, ondanks dat hij altijd weer te vechten heeft met die heidense Wenden, heeft Otto ze al sinds zijn zeventiende levensjaar lief. Hij wil hun de Hemel openen. Door hun goede christelijke missionarissen te sturen. Maar ... nóg moet Otto voor een nieuw bisdom wachten op toestemming van paus en bisschoppen ...

"Zie je wel! Ik had toch gezegd dat je hem niet kunt vertrouwen!"

Twee jaar verder. Herfst 957. Liudolf, Otto's zoon uit zijn eerste huwelijk met Eadgyth en die Otto lang als zijn opvolger zag, sterft plotseling. Hij bewaakte de Mark Verona, om de

oude Berengarius te bewaken. Die vindt de dood van zijn bewaker helemaal niet erg. Wanneer hij dan verneemt dat ook papa Otto ziek wordt, ziet Berengarius zijn kans. Hij valt de Mark Verona aan. Nog niet genoeg: in 960 grijpt hij naar de Pauselijke Staat en de stad Rome onder Paus Johannes XII! Die jonge paus is niet de heiligste. Voorzichtig gezegd. Maar hij heeft wel gelijk dat hij aan de alarmbel trekt. Een brief naar Otto in het najaar van 960: “Help! Berengarius komt over de opvolger van Petrus baas spelen!” Otto’s vrouw, koningin Adelheid, herinnert zich nog levendig aan hoe Berengarius *haar* heeft behandeld. Ze zegt: “Zie je wel! Van zodra die vent de handen denkt vrij te hebben, grijpt hij weer iemand naar de keel! Hij schaamt niet eens zelfs de paus aan te vallen!” Intussen ko-

men ook brieven binnen van Italiaanse bisschoppen (van Milaan, Como, Novara): “Berengarius gehoorzaamt u al lang niet meer! Hij wil de volledige macht over Italië en neemt ons alles af!” De briefschrijvers uit Italië en Koningin Adelheid hebben geluk: Otto is hersteld! Hij is klaar voor een troepenmars richting Rome! Toch wil hij niet dat de landen ten noorden van de Alpen tijdens zijn afwezigheid *nog* een keer in onrust geraken. Otto gaat nu één van zijn zonen tot opvolger en mede-koning uitkiezen: de jonge Otto II, zoon van hem en Adelheid. Pinksteren 961 in Aken gekroond en gezalfd! Maar kleine Otto is nog te jong om zelf al te regeren. Dus: twee voogden aangeduid, die het land in Otto’s afwezigheid moeten besturen: Aartsbisschoppen Bruno van Keulen en Willem van Mainz.

*Keizer over de hele
westelijke christenheid!*

Augustus 961. Begeleid door de H. Koenraad, de bisschop, die in Zwaben weer de uitgeplunderde mensen moed heeft gegeven en prachtiger dan ooit heeft heropgebouwd, trekt Otto met

zijn ridderleger over de Brennerpas Italië binnen. Kerst viert hij weer in Pavia. Huwelijksverjaardag op dezelfde plek! En Berengarius en zijn volgelingen? Vluchten bang hun kastelen in! Otto zorgt er met zijn troepen voor, dat ze daar niet meer uitkomen! Hij marcheert door naar Rome. 31 Januari 962: intocht in de “Eeuwige Stad”! 2 Februari: de bevrijde Paus Johannes XII kroont Otto I tot keizer! Wereldlijk hoofd van de christenheid! Vanaf nu zal een paus de hele middeleeuwen lang telkens een keizer kronen en zalven. En wat nieuw is: Adelheid word *ook* gezalfd en gekroond! Tot keizerin! De eerste keizerin sinds de Romeinse tijd! En Otto krijgt nog méér van de paus: toestemming om in het gebied van de Wenden (Slaven langs de rivier Elbe) nieuwe bisdommen te stichten voor hun bekering. Eindelijk! Otto zal daar zijn persoonlijke lievelingsstad stichten: Maagdenburg. Maar de paus vraagt nog iets in ruil: heel Midden-Italië onafhankelijk, onder het gezag van de paus. En vrijheid bij de keuze van een nieuwe paus, zonder

inmenging van één of andere wereldlijke heer.

Het is eind 963 geworden. Nu vertrekt Otto om af te rekenen met Berengarius. Hij omsingelt hem bij San Leo. Berengarius moet zich overgeven! Gevangen weggevoerd en opgesloten in Bamberg. Nu zal hij nooit meer onrust stoken! Maar: pas na het overlijden van wispelturige Paus Johannes heerst echt weer vrede in Italië. Keizer Otto keert in triomf terug! Maagdenburg wordt zijn kunstwerk. In de nieuwe kathedraal komt een beroemd ruitersstandbeeld van Otto, de Vader van het Vaderland.

De Ottoonse Renaissance

Kunst en wetenschap bloeien in de “Ottoonse Renaissance” in kloosters als Corvey en Quedlinburg. Kloosterscholen, kathedraalscholen, metaalbewerking, reliekenhouders, boekverluchtingen, beeldhouwwerken ... Interessant: Roswitha, een verstandig meisje aan het hof van Otto, wordt zuster in het klooster Gandersheim in Saksen. Daar ze zo begaafd en geleerd is, gaat Roswitha daar boeken schrijven: gedichten en toneelstukken over christelijke martelaren, geschriften over de rechtswetenschap en vooral: geschiedenis. Door haar weten we veel over wat gebeurde in de tijd van Otto en Adelheid, maar ook in de wereld van de islam. Ze wordt de eerste vrouwelijke geschiedschrijver en de eerste ook schrijfster uit het Germaanse taalgebied! Het Oost-Frankrijk wordt niet alleen een land van geleerden, maar ook van heiligen: Abt Odilo van Cluny, bisschoppen Bruno van Keulen, Ulrik van Augsburg, Wolfgang van Regensburg en Koenraad van Konstanz ... En: de keizerin zelf: de H. Adelheid van Bourgondië.

*Groten blijven ook niet
eeuwig op deze planeet.*

In de laatste jaren van zijn leven moet Keizer Otto duidelijker dan ooit merken, dat hij niet de enige christelijke en machtige keizer is: er zijn ook nog de Byzantijnen van het Oost-Romeinse Rijk in Zuid-oost-Europa. Die hebben nog gebied in Zuid-Italië, wat Otto liefst bij zijn eigen rijk had. Dat lukt niet. Toch troost de Byzantijnse keizer Otto enigszins: Otto's zoon en troonopvolger mag een Byzantijnse, Griekse prinses huwen: Theófanu. Kort daarna, op Hemelvaartsdag wordt Otto ernstig ziek. Hij krijgt de laatste Sacramenten. Op 7 mei 973 geeft Otto I de geest. Hij sterft op dezelfde plaats en op dezelfde leeftijd (61) als zijn vader Hendrik. Otto's lichaam wordt overgebracht naar zijn geliefd Maagdenburg en daar naast zijn eerste vrouw, Eadgyth, begraven. Zijn tweede vrouw en Keizerin Adelheid zal nog tot december 999 leven.

*Heilig Roomse Rijk, Duitsland,
Duits, Diets, Nederduits, Neder-
lands ...*

Het land van Otto verandert nu van naam: het vroegere Oost-Frankrijk heet voortaan “Heilig Rooms Rijk”. En de bewoners die Germaanse talen spreken, krijgen nu ook zelf een nieuwe naam. De Italianen herinneren zich namelijk aan de eerste Germaanse stam die ooit over de Alpen Italië binnenviel: de Teutonen (105 v. Chr.). Daarom noemen de Italianen nu de “Oost-Franken” voortaan

“Tedeschi”. En naar het Italiaans idee gaan die “Teutonen” zichzelf daarna “Dietsers” of “Duitsers” noemen. Vóór onze taal Nederlands zal heten, heet het nog tot rond 1800 “Diets” of “Nederduits”. Met Otto is een nieuwe natie geboren. Voor het eerst zijn alle West-Germaanse stammen verenigd. Eén in het Christendom!

*De Hemel openen.
Ook voor vroegere vijanden!*

Gered! In het jaar 955 eindigt na meer dan een halve eeuw van plunderingen, moorden en schennis van christen meisjes en vrouwen, de woeste aanval van heidense volkeren aan oostgrens van de vroegere christenheid. Na twee geweldige veldslagen: op het Lechveld en aan de Recknitz. Het werktuig Gods hier zijn Koning Otto en allen die hun leven hebben gewaagd voor Jezus en Zijn Kerk, of die zich op andere, edele wijze hebben ingezet. Wat dan gedaan met de overwonnen vijanden? Ja, tegenstanders vallen op het slagveld, de deelnemers aan de Wendische rooftochten worden terechtgesteld. Worden de heidense volkeren voor de rest vernietigd? Of is hun lot de christenen gelijk? Nee! Keizer Otto is al als zeventienjarige verliefd geworden op een Wendisch meisje en heeft haar Slavische taal geleerd. Sinds die tijd wil hij dat haar volk niet langer heidens blijft en dat de zielen van die heidenen gered en dus christelijk worden. Wat is keizer Otto's grootste droom en levenswerk? Maagdenburg! Een missiebisdom. Om van daar uit de vroegere

Missionaris Adalbert gemarteld

vijanden Jezus te leren kennen. We kennen enkele namen van de mannen Gods die de Slavische taal hebben geleerd, tussen de Wenden zijn gaan wonen en hun over Jezus, bekering, het goede doen, heilig worden en ons doel in de Hemel hebben gesproken en de nieuwe gelovigen hebben gedoopt. En hun leven riskeren! Onder hen: de H. Wolfgang, Adalbert en Godschalk. De laatste twee zullen hun moed met het martelaarschap bekronen. De andere namen kent de goede God.

Missie

De goede God, wil dat elke mens gelooft en gered wordt. *1 Timotheüs 2, 4: “Dit is de wil Gods: uw redding!” Johannes 10, 10: “Ik [Jezus] ben gekomen, opdat zij leven zouden bezitten en wel in overvloed.” Mattheüs 28, 18-20: “Jezus sprak tot hen: ‘Mij is alle macht gegeven in de Hemel en op aarde. Ga dus en maak alle volkeren tot Mijn leerlingen en doop hen in de Naam van de Vader en de*

Zoon en de heilige Geest en leer hun te onderhouden alles wat Ik u heb bevolen". Marcus 16, 16: "Wie gelooft, zal zalig worden, wie niet, zal worden veroordeeld." En het moet wel het ware geloof zijn: Handelingen 4, 12: "Bij niemand anders [dan Jezus] is de redding te vinden en geen andere Naam onder de hemel is aan de mensen gegeven waarin wij gered moeten worden". Galaten 1, 8: "[De H. Apostel Paulus schrijft:] Maar al zouden wijzelf of een engel uit de Hemel een ander evangelie verkondigen dan wij u hebben verkondigd: hij zij vervloekt!"

In de maand oktober bidden en offeren wij voor de missionarissen van onze tijd. En proberen in ons leven ook missionaris te zijn: vertellen over Jezus en het ware geloof, zondaars uit liefde voor de redding van

hun ziel trachten op hun fout en tot reddende bekering leiden. *Jacobus 5, 19-20: "Broeders, wanneer iemand onder u van de waarheid afdwaalt, en een ander brengt hem tot inkeer, weet dan dat hij die een zondaar van zijn dwaalweg bekeert, zijn ziel zal redden van de dood en tal van zonden zal bedekken!"*

Pater Koenraad Huysegems

De Heilige Engelbewaarder

Bij koningen en andere vorstelijke personen krijgen de kinderen, telkens wanneer zij uitgaan, een of meer geleiders mee, opdat niemand hun leed zou doen, en zij aanstonds hulp zouden vinden, als hun iets onaangenaams mocht overkomen.

Nu zijn alle mensen die het H. Doopsel hebben ontvangen, kinderen van de grote God, en mogen dus in volle waarheid zeggen: *“Onze Vader, die in de Hemel zijt.”* Deze Vader heeft Zijn kinderen ook begeleiders gegeven, om hen te beschermen en te helpen; deze helpers en beschermers zijn de heilige engelen. Ieder kind heeft zulk een engel bij zich; dat is een ontwijfelbare waarheid; de Heer Jezus heeft het zelf gezegd. Hij heeft de volwassenen op het hart gedrukt: *“Zie toe, dat gij geen van deze kleinen ergert; want Ik zeg u, dat hun engelen onophoudelijk het aanschijn van Mijn Vader aanschouwen”*.

Je kunt die engel weliswaar met je lichamelijk oog niet zien; maar toch is hij bij je en ziet je overal en altijd. Indien je blind zou zijn, dan zou je immers ook je vader niet zien, wanneer hij bij je stond; maar hij zou jou toch wel zien. En zo ziet je Engelbewaarder jou ook, hoewel je hem niet ziet, en hij weet, wat je op dit ogenblik doet en waar jij je bevindt.

Er zijn echter enige grote heiligen geweest, aan wie God de buitengewone gunst heeft verleend, hun En-

gelbewaarder bij zich te zien, wel niet altijd met hun lichamelijk oog, maar op een of andere wonderbare wijze. Onze ziel ziet ook wel allerlei dingen in de droom, wanneer de ogen zijn gesloten.

Ik wil je hier een paar voorbeelden aanhalen van heiligen, wie het gegeven werd hun heilige Engelbewaarder te zien.

Toen de H. Gregorius van Tours nog klein was, werd zijn vader ziek. Het brave kind smeekte God vurig om de genezing van zijn innig geliefde vader. Op zekere nacht zag hij in de

slaap zijn heilige Engelbewaarder. Deze zei hem: *“Morgen vroeg moet ge een houten plankje nemen, er de Naam Jezus op schrijven, en het dan op het hoofdkussen van uw vader leggen”*.

‘s Morgens bij het ontwaken, vertelde de kleine Gregorius aan zijn moeder, wat hij had gezien en gehoord. Deze zei, dat hij maar moest doen, wat hem in de droom was geboden. Het kind gehoorzaamde, en de vader werd inderdaad spoedig gezond.

Twee jaren later viel deze nogmaals in een zware ziekte. Ook ditmaal bad Gregorius om het herstel van zijn gezondheid. Daar zag hij in een droom de engel weer. Deze vroeg de knaap, of hij de geschiedenis van Tobias kende. Gregorius gaf hierop een ontkennend antwoord. Toen sprak de engel: “Weet dan, dat de oude Tobias door de lever van een vis werd genezen. Gebruik dit middel ook, en uw vader zal gezond worden”.

Andermaal deelde Gregorius het gehoorde aan zijn moeder mee. Terstond zond de moeder een paar mannen ter vangst uit, en het duurde niet lang, of zij kwamen met een grote vis terug. Men sneed hem open, nam er de ingewanden uit en legde de lever boven hete kolen. Zodra nu de reuk van de lever tot de zieke doordrong, was plotseling alle pijn geweken. Allen, die daarvan getuigen waren, dankten van ganser harte de heilige Engelbewaarder.

Het dochtertje Evangelista verscheen na haar dood aan haar moeder de H. Francisca Romana. Naast haar stond nog een ander kind van gelijke grootte, doch veel mooier dan het dochtertje van de H. Francisca.

De gelukkige Evangelista vertelde nu o.a. aan haar moeder, wie die makker daar naast haar was. Ze zei: “Er zijn in de Hemel negen koren van engelen; door de geesten van iedere hogere orde worden zij die tot de eerstvolgende lagere afdeling behoren, in de goddelijke geheimen onderwezen. Mij heeft God in Zijn goedheid in de tweede engelenrei opgenomen. Deze mijn gezelschap is hoger geplaatst dan ik, daarom is hij ook mooier en glansrijker. De Heer van de Heerscharen heeft hem bestemd om uw leidman te zijn, zolang gij in het ballingschap van deze aarde vertoeft. Dag en nacht u ter zijde staande, zal hij u op allerlei wijzen helpen”.

Nadat Evangelista zich nog een tijdje met haar moeder had onderhouden, verdween zij; doch de heilige Aartsengel bleef. Francisca wierp zich nu ter aarde, om eerst de goede God voor die grote weldaad te bedanken. Vervolgens wendde zij zich tot de engel, die naast haar stond. Zij bad hem dringend, haar leidman en raadgever te willen zijn en haar te zeggen, wat zij had te doen en te laten om aan Onze Lieve Heer welgevallig te zijn.

Daarop verliet zij haar kamertje. De engel ging met haar mee. Van nu af

was hij voor haar altijd zichtbaar; doch andere mensen konden hem niet zien. Een hemels licht omstraalde hem; en zó verblindend was die glans, dat zij hem zelden geruime tijd kon aanschouwen. Slechts wanneer zij bad, of met haar biechtvader sprak, of een bekoring tot kwaad had te bestrijden, kon zij de gestalte van de engel duidelijker onderscheiden.

Haar biechtvader vroeg haar eens, hoe er de engel uitzag. Francisca beschreef hem aldus: “Hij is omtrent zo groot als een kind van een jaar of negen; zijn houding is uitermate bevallig en deftig. Zijn ogen zijn gewoonlijk ten hemel gericht. Zijn blik is onbeschrijfelijk rein; zijn geelaat doorgaans helder en vrolijk. Hij draagt een lang glanzend gewaad, naast een overkleed, dat nu eens wit is als de lelie, dan weer rozerood, of blauw als het onbewolkte uitspansel. Wanneer hij naast mij gaat, dan worden zijn voeten toch nooit vuil van het stof van de straten”.

Wanneer onze heilige zich soms tot verschillende goede werken voelde aangespoord, en zij niet goed wist, wat God voor het ogenblik van haar verlangde, dan vroeg zij dit maar aan de engel, die het haar aanstonds zei. En wanneer de boze vijand haar bekoorde, zei ze het ook aan de engel, die dan door zijn dreigende blik de geest van de duisternis op de vlucht joeg.

Maar de engel zelf, alsook zijn gedrag, was voor haar als een spiegel: in zijn heiligheid zag zij iedere on-

volmaaktheid, waarmede zij behept was. Zodra zij zich aan de geringste misslag schuldig maakte, scheen de engel te verdwijnen; eerst wanneer zij zorgvuldig haar geweten onderzocht, haar fout ontdekt, daarover een hartelijke akte van berouw verwekt en ze met nederigheid had gebiecht, mocht zij hem weer zien. Wanneer zij door angst werd gefolterd, zag hij haar buitengewoon vriendelijk aan, en dadelijk was alle vrees geweken. Gebeurde het soms, dat zij in haar boetplegingen te ver wilde gaan, dan gebood hij haar te matigen.

Als huisvrouw had zij allerlei tijdelijke zaken aan het hoofd. Zij dacht eerst, dat de tijd die zij aan deze bezigheden besteedde, voor God was verloren. De engel echter leerde haar dat beter; hij zei, dat het Gods wil was, dat zij de plichten van haar staat, ook in de onbeduidendste uitwendige handelingen, getrouw zou vervullen.

Het licht en de glans die van de engel uitstraalden, deden haar zelfs duidelijk zien, wat er in de harten van andere mensen omging; zodat zij daarin hun zonden en boze neigingen las, waardoor zij in staat werd gesteld, hen te helpen. Het volgende kan hiervan tot bewijs strekken. Zij telde onder haar bloedverwanten iemand, die zeer trots en driftig was. Bij zekere gelegenheid onderging deze man een gevoelige belediging. Hierover ten hoogste vertoerd, wilde hij zijn vijand, zoals hij zijn belediger noemde, van het leven beroven. Toen liet de engel aan Francisca zien, welke goddeloze plannen haar bloedverwant voedde. De heilige stelde nu alles

in het werk om de ongelukkige van zijn misdadig voornemen af te brengen, hetwelk haar ook lukte. Hij liet zijn wraakzuchtige plannen varen en schonk zijn belediger edelmoedig en van harte vergiffenis.

Mijn beste kinderen, al kunnen jullie nu je heilige Engelbewaarder niet zien, zoals deze heiligen, zo moet je toch, evenals zij, tot hem je toevlucht nemen door het gebed en dikwijls met hem spreken. Hij is overal bij je en ziet je zelfs dan, wanneer je geheel alleen bent. Ja, ook in de donkerste nacht, als je volstrekt niets kunt zien, ziet hij je nog. Doe daarom nooit iets, waarover je zou beschaamd zijn, als je vader bijv. bij je stond. Zou je echter ongelukkig genoeg zijn de goede God te bedroeven, dan zou je Engelbewaarder je bij Onze Lieve Heer moeten aanklagen.

(Uit: *Katholieke Kinderen*, september)

Nu zal ik je nog eens zeggen, wat je wel moet doen. Hebt je hulp nodig om het goede te doen, of ben je ziek, of in een of ander gevaar, wend je dan vol vertrouwen tot je goede Engel en bid hem vurig, dat hij je moge helpen en bijstaan. Vooral moet je dat doen, als er een slechte gedachte bij je opkomt, of als je tot een zonde bekoord wordt. Je kunt er vast op rekenen dat hij je dan hulp en bijstand zal verlenen, want hij draagt niet zonder reden de naam van *Engelbewaarder*.

Juffrouw Elly

Puntje

Luister eens, de Puntjes voor september en oktober zijn:

September: *Elke dag de oefeningen van geloof, hoop en liefde bidden!*

Oktober: *Het goede voorbeeld geven!*

Beste Kruisvaarders,

Ons geestelijk leven bestaat erin dat wij elke dag trachten meer en meer op Jezus te gelijken. Dit doen wij vooral door de **deugden**. Door 'deugdzaam' te zijn. Deugden, zo leert ons de catechismus, zijn "*blijvende gesteltenissen in onze ziel, die ons geneigd of bekwamen maken om het goede te doen*". Deugden zijn bijvoorbeeld de gehoorzaamheid, de eerlijkheid, de vroomheid. Zij zorgen ervoor dat alles wat we doen of zeggen 'goed' of God welgevallig is. Hoe meer wij de deugden oefenen, hoe makkelijker ze worden. Net zoals we bijvoorbeeld door het vele pianospelen

ook daartoe een vaardigheid ontwikkelen.

De catechismus onderscheidt nog natuurlijke en bovennatuurlijke deugden.

Natuurlijke deugden zijn goede gewoontes welke we **uit eigen kracht** kunnen verkrijgen of ontwikkelen. Ons **verstand** zegt ons bijvoorbeeld bij het zien van een arme persoon in nood dat het 'goed' is deze persoon te helpen om zijn lijden te minderen.

Bovennatuurlijke deugden worden ook ingestorte deugden genoemd, omdat **God** deze in onze ziel stort, samen met de heiligmakende genade en deze ons in staat stellen tot bovennatuurlijke en verdienstelijke werken. Hier zal niet ons verstand, zoals bij de natuurlijke deugden ons stimuleren het goede te doen, maar het is ons **geloof**. Indien we dezelfde arme persoon zien, zullen we niet enkel denken dat het goed is iemand in nood te helpen, maar we zullen het goede doen omdat ons het geloof in die arme mens Jezus Christus doet herkennen.

De hoogste bovennatuurlijke deugden zijn **geloof, hoop en liefde**: de goddelijke deugden.

Goddelijke deugden noemt men de bovennatuurlijke deugden die **God zelf** tot rechtstreekse beweegredenen en tot voornaamste voorwerp hebben. Andere deugden hebben bijvoorbeeld de waarheid (eerlijkheid), het gebruik van voedsel (matigheid) of de naaste tot object (naastenliefde).

Dat de goddelijke deugden God als voornaamste voorwerp hebben, moeten we zo verstaan: We geloven in God omdat God onfeilbaar is. Wij hopen op God omdat God oneindig goed is, almachtig en getrouw. We beminnen God omdat God oneindig volmaakt is, dus oneindig beminnenswaardig.

Door het **geloof** nemen we alle van God geopenbaarde waarheden aan en die Hij ons door de Kerk te geloven voorlegt. God kan zich niet vergissen of kan ons niet bedriegen, en daarom onderwerpen wij ons verstand aan alles wat Hij of de Kerk ons leert.

Personen die ons de goddelijke deugd van het geloof hebben voorgeleefd, zijn vooral de **martelaren**. Zij waren bereid, omwille van de waarheid die God door Jezus ons heeft geleerd, hun bloed te vergieten. Het martelaarschap is de grootste geloofsdaad die men kan stellen. Ook het geloof van de Patriarch **Abraham** was bewonderenswaardig. God gaf Abraham de belofte dat zijn nageslacht talrijk zou zijn als de sterren. Op een dag echter beval God Abraham zijn enige zoon Isaac te offeren.

Op geen enkel moment twijfelde Abraham aan Gods belofte, Gods waarheid. Abraham geloofde dat God, ondanks de dood van zijn enige zoon Isaac, toch Zijn belofte zou houden.

Het geloof is een noodzakelijke deugd. Jezus sprak: *“Wie gelooft en gedoopt is, zal zalig worden; maar wie niet gelooft zal veroordeeld worden!”* (Mc. 16, 16)

Wat zijn de vier geloofswaarheden die we zeker moeten aannemen? Dat er is één God; dat er zijn drie goddelijke Personen: God de Vader, God de Zoon en God de H. Geest; dat God de Zoon is mens geworden en ons door Zijn dood heeft verlost; dat God de loner is van het goed en de straffer van het kwaad.

Natuurlijk volstaat het geloof in die vier punten niet! Wij zijn verplicht ook de Twaalf Artikelen van het Geloof te kennen. Evenzo moeten wij de geboden Gods volgen en godsvruchtig de sacramenten gebruiken.

Wij zondigen tegen de deugd van het geloof indien wij vrijwillig aan ons ge-

loof beginnen te twijfelen zonder daarbij ons te verdiepen in de catechismus of met de priester te spreken. Men mag de kennis van het geloof niet verwaarlozen en dus ook als volwassene moet men rechtgelovige godsdienstige boeken blijven lezen.

De deugd van het geloof zal ophouden te bestaan in de Hemel. Geloven is namelijk dat aannemen als waarheid wat men niet ziet op grond van de uitspraak van een andere. In de Hemel zullen wij zien en weten dat alles wat God ons heeft gezegd, waarheid is.

De tweede goddelijke deugd is de **hoop**. De goddelijke deugd van de hoop is de bovennatuurlijke deugd waardoor wij met een vast vertrouwen van God verlangen en verwachten de eeuwige zaligheid en de genade om ze te verdienen.

Niemand kunnen wij meer vertrouwen dan God, want Hij is oneindig goed voor ons en Hij wil ons geen kwaad doen. God is almachtig, dus Hij kan anders dan mensen ook in elke situatie vervullen wat Hij beloofde. God is ook niet zoals de mensen wisselvallig, maar stabiel en getrouw aan Zijn beloften.

Waarom kunnen wij eigenlijk alles van God hopen? Wel, omdat Jezus voor ons alles heeft verdiend van Zijn Vader. Jezus toont in de Hemel Zijn vijf H. Wonden aan Zijn Vader en kan alles verkrijgen wat tot heil van onze ziel dient.

Wij kunnen op twee manieren tegen de hoop zondigen: door een teveel en een tekort. **Vermetel vertrouwen** is wan-

neer wij God uitdagen ons uit benarde situaties te halen waar wij ons zelf in hebben begeven. Wij kunnen God niet dwingen Zijn almacht te gebruiken nadat wij tegen het verstand hebben gehandeld. **Wanhoop** is het tegendeel: dat is net te weinig vertrouwen in God stellen. God is een Vader en Hij weet wat Zijn kinderen nodig hebben. Jezus maande ons aan te hopen: Zijn Vader zorgt voor de dieren en de bloemen op het veld en voor de vogels in de lucht: hoe zou Hij dan niet voor ons zorgen, voor wie Hij gestorven is?

Een voorbeeld van heldhaftige hoop is de **H. Job**. De duivel mocht hem met toestemming van God op het hardst beproeven, maar Job twijfelde nooit dat God goed is. Midden de grootste ellende zei Job: *“Zelfs als God me zou willen doden, dan zou ik nog op Hem hopen en vertrouwen!”* (Job 13, 15)

Alle aartsvaders en gerechten in het Oude Testament leefden de goddelijke deugd van de hoop. Zij zagen met vertrouwen uit naar de komst van de Verlosser. God had het Adam beloofd, en al duurde het duizenden jaren, hun hoop wankelde niet.

De uitmuntendste en hoogste onder alle deugden, ook onder de goddelijke deugden is de **liefde**. De liefde is de goddelijke deugd waardoor wij God boven alles beminnen en onze naaste gelijk onszelf omwille van God.

“Gij zult de Heer uw God beminnen met geheel uw hart, met geheel uw ziel en met geheel uw verstand. Dat is het eerste en grootste gebod.” (Mt. 22, 37)

God boven alles beminnen is God meer beminnen dan alle schepselen, en daarom bereid te zijn alles te verliezen, zelfs ons eigen leven, liever dan God door één doodzonde te beledigen. Priester Poppe zei: *“Liever sterven dan zondigen!”*

Inderdaad: we tonen God dat we Hem beminnen door Zijn geboden te onderhouden. Jezus sprak: *“Wie Mijn geboden onderhoud, hij is het die Mij bemint!” (Jh. 14, 21)*

Wij zondigen tegen de goddelijke deugd van de liefde indien wij onverschillig tegen God zijn, of ondankbaar of Hem zelfs haten.

Het bewijs dat wij God beminnen, naast Zijn geboden houden, bestaat in onze **liefde tot onze naaste**. Onze naaste is immers geschapen door God naar Zijn

beeld en gelijkenis. Alle mensen zijn Gods schepselen en door God bestemt tot de eeuwige gelukzaligheid in de Hemel: het opperste geluk. Daarom moeten wij naar het voorbeeld van God hen ook goeds doen en liefde tonen. Wij moeten zelfs onze vijanden beminnen, want ook dat zijn onze naasten en Jezus is ook voor hen gestorven. Kunnen wij dan tegenover diezelfde personen een stenen hart hebben?

Voorbeelden van de goddelijke deugd van de liefde zijn vooral de **H. Maria Magdalena** die vele zonden door onze Heer vergeven kreeg. Zij bleef Jezus trouw tot onder het bloedige Kruis. Ook de Vlaamse **Pater Damiaan** toonde zijn liefde tot God doordat hij zijn comfortabele thuis verliet om de melasten op Molokaï te gaan verzorgen en Jezus te prediken. Tevens is **Pater Kolbe** een voorbeeld van heldhaftige naastenliefde omwille van God: hij nam in het concentratiekamp Auschwitz de plaats in van een huisvader, die aangeduid was de hongerdood te sterven.

Jezus gaf ons de liefde tot gebod: *“Be-min elkander zoals Ik u heb liefgehad!” (Jh. 15, 12)*

Beste Kruisvaarders, als **Puntje voor september** bidden we elke dag **de akten/oefeningen van geloof, hoop en liefde**. Wij zullen ze niet enkel bidden, maar ook elke dag in praktijk trachten om te zetten!

Dan gaan we nu naar het **Puntje van oktober: het goede voorbeeld geven**.

Op zekere dag zei de H. Franciscus van Assisi tegen een van zijn medebroeders: *“Kom, broeder, vandaag gaan we naar de stad om het Evangelie te prediken!”* Ze trokken samen door de straten van Assisi. Ze wandelden rustig op de markt, waar de mensen bezig waren hun koopwaar te verkopen. Franciscus glimlachte vriendelijk naar allen. Hij gaf een muntstuk aan een arme

bedelaar. Hij hielp een oude vrouw die haar mand niet kon dragen. Hij maakte een kruisje over een ziek kind. De hele tijd verkondigde Franciscus geen enkel woord uit het Evangelie. Franciscus volbracht enkel daden vol van liefde en eenvoud. Op het einde van de middag sprak Franciscus tot zijn medebroeder: *“Zo, we gaan terug!”* De medebroeder schrok: *“Hoezo vader, we hebben toch nog niet het Evangelie verkondigd. Waren wij daartoe niet hierheen gekomen?”* Franciscus antwoordde zijn medebroeder met een glimlach: *“Broeder wij hebben het toch al de hele tijd gedaan! Door onze daden van liefde, vriendelijkheid en barmhartigheid hebben de mensen Gods liefde gezien. Daardoor hebben wij hen een levende preek gegeven en een voorbeeld dat zij kunnen navolgen. Woorden zijn soms nodig, maar voorbeeldige daden altijd. Predik daarom altijd het Evangelie, en als het echt nodig is ..., dan ook met woorden!”*

Door het goede voorbeeld aan anderen te geven – door dat te doen wat Jezus in het Evangelie aan ons leert, zijn wij werkelijk missionarissen. Wij zijn apostelen, waartoe een onderdeel van onze strijdkreet ons opvoert. *“Wees apostel!”*

Door het goede voorbeeld te geven, zullen de mensen om ons heen zeggen: *“Zie, hier leeft iemand die Jezus werkelijk volgt! Zie, hier is niet iemand die enkel zegt Jezus te volgen of lang over Jezus spreekt, maar werkelijk Jezus volgt in daad”*. De goede voorbeelden spreken voor zichzelf. Wij zullen zoals de H. Franciscus het Evangelie aan

onze tijdgenoten verkondigen zonder ook maar een woord te hebben uitgesproken. En hun zielen zullen erdoor geraakt zijn. We lezen namelijk in de Handelingen van de Apostelen (het boek na de Evangelieën in de H. Schrift) dat de eerste christenen meer mensen bekeerden door hun voorbeeld van naastenliefde dan door de mooie predaties van de apostelen. Beste Kruisvaarders, doen wij onze voorouders, de eerste christenen, na in de maand oktober en we zullen zielen voor Christus winnen. Oktober is namelijk de maand die niet enkel is toegewijd aan de Rozenkrans, maar ook aan de missies.

Onze Heiland en Koning, **Jezus Christus, hield ervan om zelf ook het voorbeeld te geven.** Jezus wenste dat wij Zijn voorbeeld zouden navolgen. Hij sprak eens: *“Wees nederig en zachtmoedig van hart, zoals gij ziet dat Ik het ben!”* Volg Mijn voorbeeld na!

Inderdaad, Jezus is God en Hij maakte zich zwak en klein door een mens te worden. Jezus laat Zijn Majesteit los om de dienaar van allen te wor-

den. Hij waste zelfs Zijn apostelen de voeten. Na dit te hebben gedaan vroeg Jezus: *“Hebt gij gezien wat Ik heb gedaan? Doe elkaar ook zo!”* Ja, beste Kruisvaarders, verheffen wij ons niet boven onze naaste, maar zijn wij hem dienstbaar. Doen we goeds, naar het voorbeeld van Jezus die ook ons goeds deed, en zo zullen anderen waarschijnlijk ons voorbeeld gaan navolgen.

Bijvoorbeeld: Helpen wij iemand op school die het moeilijk heeft met zijn oefeningen in plaats van met anderen dat kind uit te lachen. Stel jullie voor hoe hier je goede voorbeeld de hele klas kan veranderen en een christelijke geest kan schenken. Jullie beginnen met dat ene kind te helpen: anderen vinden het eerst raar, maar ze beginnen stil te worden en de situatie gade te slaan. Ze merken dat een droevig kind plots weer moed krijgt, omdat het vriendschap en steun ontvangt. Dat kind dat het eerst moeilijk had op school, slaagt ineens in een toets. De

anderen zien het resultaat en weten dat wat jullie hebben gedaan, goed is. Zij zullen navolgen. De situatie in de klas zal anders worden.

Jezus was altijd nabij de zondaars en diegenen die waren verstoten. Hij sprak met de tollenaar, Hij raakte de zieken aan, Hij vergaf Maria Magdalena. Hij was geen bruid tegenover de naaste. Zijn voorbeeld leert ons dat een **goed voorbeeld vaak bestaat in aandacht hebben voor de andere**. Indien we egoïst zijn, kunnen we geen goed voorbeeld geven. We denken namelijk enkel aan onszelf en willen niet het goed van de andere.

Het goede voorbeeld geven we niet om zelf te schitteren, maar eigenlijk opdat de **anderen vooruitgang zouden maken** en schitteren – tot deugd zouden komen. Het goede voorbeeld geven is eigenlijk ook zichzelf schenken voor de andere. Dit is net zoals Jezus deed aan het Kruis. Hij offerde Zichzelf voor ons genadeleven.

Een grote stimulans om deugdelijk te leven en anderen een goed voorbeeld te geven is het lezen van heiligenlevens.

Bijvoorbeeld indien we een boek over **de H. Jozef** lezen, over hoe gehoorzaam de H. Jozef was aan God, hoe zorgzaam voor Maria, hoe nederig en horend op Gods Wil, dan zijn we gestimuleerd om hetzelfde te doen. Wij zullen door het goede voorbeeld dat we van de H. Jozef hebben gekregen, onze ouders gehoorzamen, of papa helpen bij karweien buiten en mama bij karweien binnen. We zullen geïnspireerd

zijn om eens onze broers en zussen de eerste plaats te geven en hen de die-nen. En raad wat? Zij zullen hetzelfde beginnen te doen of ook ons weer het voorbeeld geven in het goede.

Lezen we maar ‘ns een boek over de **H. Theresia van Lisieux**, die altijd het kleine dagelijkse werk met grootste liefde volbracht, dan zijn wij ook gestimuleerd kleine zaakjes te volbrengen, waar we anders over morren, of zelfs niet zouden aan denken of als gering achten. Bijvoorbeeld: grootmoeder een tekening brengen, of een glimlach geven een droevige. Er leefde bij de H. Theresia een zuster die vaak droevig was. De H. Theresia schonk haar vaker een glimlach en een bemoedigend woord, en raad maar: inderdaad, deze zuster volgde Theresia na en begon ook zelf andere zusters op te beuren! Het goede voorbeeld werd nagevolgd!

Lezen we eens een boek over de **H. Dominicus Savio**, dan zullen we wor-

den gestimuleerd om net als hij elke dag blij te zingen, niet te schelden, voorzichtig te zijn met de zuiverheid. Hij zei: *“Liever sterven dan zondigen!”* Zijn vrienden keken hem eerst raar aan, maar door zijn voorbeeld van zuiverheid en heiligheid, bracht hij vele jongens tot een beter en kuiser gedrag.

Zie je, beste Kruisvaarders, door het goede voorbeeld na te volgen en zelf het goede voorbeeld ook weer te geven, veranderen wij de wereld. **We zijn missionarissen!** Goede voorbeelden werken door, van de ene ziel naar de andere. ‘Het goede voorbeeld geven’ is een waar apostolaat en het hoort dus bij de Eucharistische Kruistocht. Wij vormen de wereld en onze naasten om zoals Jezus het eigenlijk wil: dat we Jezus’ deugden leven: gehoorzaamheid, vriendelijkheid, dankbaarheid, vroomheid, Zo vergroten we het koninkrijk van onze Heiland. Dat willen we toch bereiken als doel met de Eucharistische Kruistocht! Elk van deze daden bevestigt de waarheid dat Christus in ons leeft; mensen die ons zien, krijgen een levende predicatie van het Evangelie en zullen eerder zelf beginnen zoeken naar God.

Mag ik jullie een geheim verklappen. Sommigen van jullie kennen het waarschijnlijk al: de kracht tot het goede voorbeeld geven, halen we uit de H. Communie. Net zoals we lichamelijk aards voedsel tot ons nemen om goed lichamelijk te kunnen werken, voeden

we onze ziel met het Lichaam en Bloed van onze Koning opdat we sterk genoeg zouden zijn het deugdelijk goed te verrichten en het zondig kwaad te mijden. We groeien in de genade en dus in de gelijkvormigheid met Christus.

Beste Kruisvaarders, **de kolom ‘goed voorbeeld’ op onze Schatkist staat vaak in de schaduw** van ‘belangrijkere kolommen’ zoals ‘de dagelijkse toewijding’ of ‘de H. Mis’, maar eigenlijk is dat onterecht! De kolom ‘goed voorbeeld’ is een thermometer waaraan wij kunnen zien of we werkelijk hebben begrepen wat het betekent katholiek te zijn, Kruisvaarder te zijn, apostel te zijn. Door het ‘goed voorbeeld’ zijn we niet enkel in gedachten of woorden katholiek of Kruisvaarder, maar werkdadig en actief betrokken in het geloof. De H. Jacobus waarschuwt: *“Het geloof dat geen werken heeft, [niet zichtbaar is], is dood”*. (Jac. 2, 17) Ook heel betekenisvol is volgend citaat: *“Ik zal u uit mijn werken mijn geloof tonen”*. (Jac. 2, 18) Wie het goede voorbeeld geeft, is een licht voor anderen, zoals onze Heer Jezus zegt: *“Gij zijt het licht van de wereld. Een stad die op een berg ligt, kan niet verborgen blijven. Laat zo uw licht schijnen voor de mensen, opdat zij uw goede werken zien en uw Vader verheerlijken, die in de Hemelen is”*. (Mt. 5, 14-16).

In de maand oktober willen wij dus die kolom **‘het goede voorbeeld geven’** vullen!

Goede moed en Gods zegen,

Pater Matthias De Clercq, EK-Kruisridder

De Heilige Handelingen - Mijn taak

De offerande-handeling

Opdracht van onszelf

Het is goed om nog wat dieper in te gaan op hetgeen wij hiervóór zeiden over het aanbieden van onszelf.

Wanneer de priester de Palla op de Kelk heeft gelegd, buigt hij en zegt het gebed hieronder. Het is een eenvoudig gebed, maar zeer belangrijk voor ons. Bij de woorden: *“Het offer, dat we vandaag opdragen”*, staan we als vanzelf even stil, omdat zij ons doen afvragen *welk* offer wij hebben aangeboden. In zekere zin is het voor ons het belangrijkste ogenblik van de H. Mis. Hier besluiten wij hoe wij Onze Lieve Heer zullen helpen. Deze morgenopdracht vertelt ons *wat* wij Hem behoren op te dragen.

Het zal ons helpen, indien wij weten dat dit gebed voor de eerste keer werd gebeden door de drie jongelingen (over wie we kunnen lezen in het Boek Daniël), toen zij op het punt stonden levend verbrand te worden, omdat zij weigerden het gouden standbeeld te aanbidden, wat alle anderen wél deden. We zullen in ons leven ondervinden hoe moeilijk het valt als goede katholieken niet dezelfde dingen te doen, die ieder ander doet. We weten reeds hoe pijnlijk het is tegen ons *“eigen ik”* in te gaan. Dit echter is de wijze waarop wij onze mooiste offergaven krijgen voor de H. Mis. Wanneer

wij weigeren verkeerde dingen te doen, *“komen wij op”* voor Onze Lieve Heer. En wanneer wij dingen doen, die ons eigen persoontje tegenstaan, bevorderen wij Christus' werk. Al deze *“offer-gaven”* kunnen wij neerleggen *“in de Kelk”*. Soms zullen het grote offers zijn, maar eerst moeten we leren om kleine offertjes te brengen.

De jongemannen, van wie het Boek Daniël verhaalt, brachten hun offer *“met een nederig en berouwvol hart”*. Daarom moeten we eerder *blij* zijn dan *trots*, wanneer we een moeilijk ding hebben gedaan voor God. Wij hebben immers zoveel fouten goed te maken.

Wij vragen God in dit gebed: *“Mogen we aanvaard worden”*. Probeer in te zien hoe wonderbaar het is dat God alles aanneemt wat wij voor Hem doen, en er zelfs blij mee is.

Met een nederig hart
en spijt over onze zonden
vragen wij U: neem ons aan
als Uw dienaren en helpers.
En moge dit offer van onszelf
op deze dag
U aangenaam zijn, o Heer, onze God.

Gebed van de priester na het aanbieden van de Kelk

Gebed tot de Heilige Geest

Bekijk goed de prachtige ceremonie die volgt op de *“Offerande van onszelf”*. De priester heft zijn handen langzaam omhoog ten hemel, alsof hij een grote zegening wilde doen afdalen op onze aarde, en maakt voor de eerste keer het kruisteken over het brood en de wijn, een teken dat hij bijna dertig maal zal maken tijdens de H. Mis. Terwijl hij dit doet, zegt hij het gebed hieronder.

Let op het woord *“bereid”*. Wij hebben alles gedaan waartoe een mens in staat is. Het brood en de wijn zijn van de beste soort; de Kelk is de kostbaarste die wij kunnen aanschaffen. In de *“collecte”* hebben wij onze bijdrage geleverd voor al deze heilige dingen; wij hebben samen met de priester gebeden dat ook onze harten zuiver mogen zijn; wij hebben het brood en de wijn opgedragen en aan God gevraagd ze te willen aanvaarden als een bewijs dat we de handelingen van ons leven aan Hem schenken. Wat kunnen we nog meer doen of zeggen? We hebben God verteld dat we het brood en de wijn *geheiligd wensten te*

maken door te zeggen dat ze aan Hem toebehoren, maar het hangt van Hem af, van Hem alleen, om ze ook *heilig te maken*. In het *Gloria* zeiden of zongen wij: *“Gij alleen zijt heilig (Sanctus)”*. Het is daarom dat wij God, de *Heiligmaker*, vragen de offergaven *heilig te maken*.

In een plechtige H. Mis bewierookt de priester na bovengenoemd gebed het brood en de wijn, vervolgens het Kruis

en het Altaar en ten slotte wordt ook hij-zelf en het volk bewierookt. Ook deze ceremonie *leert* ons iets. Het is niet moeilijk in te zien waarom het brood en de wijn en het altaar bewierookt worden. Maar waarom worden wijzelf bewierookt? Omdat wij – door middel van onze offers – in het brood en de wijn tegenwoordig zijn en tevens omdat de zin van ons leven is: als wierookkorrels op een brandende kool opgebruikt te worden voor God, evenals Hij Zijn leven weggaf voor ons. De H. Schrift spreekt over een mooi en welbesteed leven als over *“een oplaaiend vuur en brandende wierook”*.

Kom, Almachtige en Eeuwige God,
Gij, Die alle dingen kunt heilig maken,
en zegen † deze offergave,
die wij bereid hebben
voor de glorie van Uw Heilige Naam.

Het tweede gebed van de priester na het aanbieden van de Kelk

Moge Uw zegen, o Heer,
heiligend nederdalen over dit, ons offer, dat wij aanbieden aan U
tot glorie van de Naam van Uw Zoon,
Jezus Christus, onze Heer,
opdat onze verheerlijking van U
welgevallig zij aan Uw Majesteit,
en ons een hulp om het eeuwig leven binnen te gaan.

Secreta, Feest van de Zoete Naam Jezus

Schatkisten

Hoe vol waren de Schatkisten van mei, juni en juli 2025?

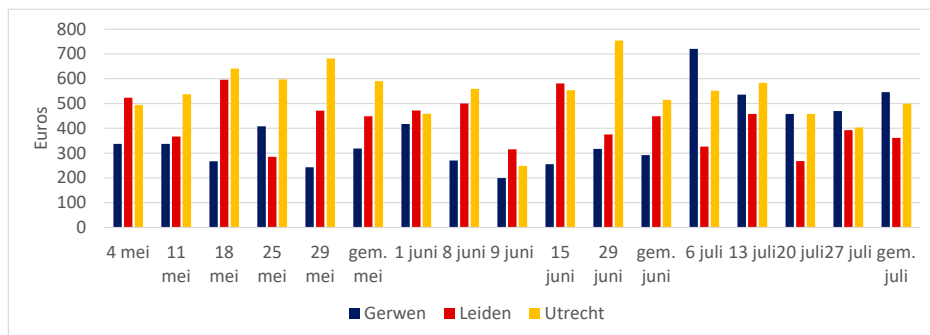
	mei	juni	juli
Aantal Schatkisten:	23	20	20
Dagelijkse Toewijding	662	563	857
H. Mis	159	133	181
H. Communie	128	115	184
Geestelijke Communie	456	481	431
Offers	971	993	1.310
Tientjes	2.470	1.957	2.379
Bezoek aan het Allerheiligste	69	118	276
Meditatie	258	205	315
Goed Voorbeeld	665	603	638
Puntje	596	507	525

Jaarprogramma

2025

Wanneer?	Waar?	Wat?
van t/m		
08-09	Antwerpen	Mariale Retraite (gemengd)
20-09	Bonheiden (B)	Sportdag van de Traditie
04-10	Banneux (B)	Districtsbedevaart
12-10	Leiden	Patroonsfeest
18-10	Gerwen	Bijeenkomst Derde Orde bedevaart
25-10	Leiden	Aanbiddingsdag
09-11	Utrecht	Patroonsfeest
15-11	Utrecht	Bijeenkomst Derde Orde
23-11	Gerwen	Patroonsfeest
23-11	Leiden/Utrecht	Koordag i.v.m. H. Cecilia
30-11	Gerw./Lei./Utr.	Adventsbezinning (+ Derde Orde + M.I.)
17-12	Gerwen/Utrecht	Gulden Mis

Collecten in de maanden mei, juni en juli 2025

De collectes voor onze seminaries op de Zondag Goede Herder, 4 mei 2025, hebben € 1609,65 opgebracht. Veel dank voor uw edelmoedigheid!.

Onze Overledenen

Mej.	J.H.M.	Alders	Haarlem	01	09	1998
Hr.	Th. M.	Sluimer	Vleuten	08	09	2019
Mevr.	M.J.	Palm	Arnhem	10	09	1999
Hr.	L.	Weusten	Sittard	14	09	1990
Mevr.	A.P.M.	Jansen-Huurdean	Nuenen	14	09	2004
Hr.	J.C.	Poll	Leerdam	14	09	2005
Mevr.	W.	Donkers-van Stiphout	Gerwen	19	09	1999
Mevr.	A.G.M.	Pelgrom-van Leeuwen	Middenbeemster	20	09	2014
Mevr.	F.A.	Sas-Brabander	Den Haag	24	09	2006
Hr.	P.B.	Zegers	Purmerend	25	09	2005
Mevr.	E.I.L.M.	Gadiot-Regout	Vaesrade	28	09	2009
Hr.	J.H.	de Heisakkers	Eindhoven	01	10	1995
Mevr.	J.C.M.	van Doeveren	Delft	05	10	2007
Mevr.	E.M.	van Os-van Leeuwen	Groesbeek	05	10	2011
Hr.	F.J.	Pelgrom	Amsterdam	09	10	1990
Mevr.	H.W.J.	Hooreman-Alders	Haarlem	10	10	2022
Hr.	Ch.	Manders	Den Haag	11	10	2011
Hr.	H.C.	de Vreede	Nootdorp	11	10	2013
Mevr.	M.G.	Nutters-von Hombracht	Den Haag	18	10	2019
Mevr.	E.E.M.	Nikkelen-Braudigom	Haarlem	22	10	2004
Mevr.	W.M.	Bruines-Dona	Amsterdam	22	10	2005
Mej.	J.T.H.	Willems	Nijmegen	24	10	1999
Mevr.	A.	Hennekes	Arnhem	27	10	2004
Hr.	M.J.	van Haren	Nijmegen	27	10	2012
Mej.	H.T.H.	Pepels	Stein	31	10	2005

Kalender Gerwen

September

ma.	1	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.); ged. H. Egidius, abt; ged. HH. Twaalf Gebroeders, mart.
di.	2	18.30	H. Mis	H. Stefanus, koning en bel. (3 ^e kl.)
wo.	3	7.15	H. Mis	H. Pius X, paus en bel. (1^e kl.); patroon v. onze Priesterbroederschap
do.	4	17.30	Lof	Eerste donderdag v.d. maand, Votiefmis v. O.H.J.Chr. Hogepriester (3 ^e kl.)
		18.30	H. Mis	
vr.	5	17.30	Lof	Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart v. Jezus (3 ^e kl.); ged. H. Laurentius Justinianus, biss. en bel.
		18.30	H. Mis	
za.	6	9.00	H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand, Votiefmis v.h. Onbevlekt Hart v. Maria (22 aug.) (3 ^e kl.); daarna uitstelling tot 12.30 uur
		10.30	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	7	10.30	Hoogmis	Plechtige viering v.h. Feest v.d. H. Pius X, paus en bel. (1^e kl.), patroon v. onze Priesterbroederschap; ged. 13^e zondag na Pinksteren; kinderzegen
ma.	8	18.30	H. Mis	Geboorte v.d. H. Maagd Maria (2 ^e kl.); ged. H. Hadrianus, mart.
di.	9	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.); ged. H. Gorgonius, mart.
wo.	10	7.15	H. Mis	H. Nicolaas v. Tolentino, bel. (3 ^e kl.)
do.	11	17.30	Lof	door de week (4 ^e kl.); ged. HH. Protus en Hyacinthus, mart.
		18.30	H. Mis	
vr.	12	-----	geen H. Mis	Feest v.d. H. Naam v. Maria (3 ^e kl.)
za.	13	-----	geen H. Mis	O.L. Vrouw op zaterdag (4 ^e kl.)
zo.	14	10.30	Hoogmis	Kruisverheffing (2^e kl.); (14^e zondag na Pinksteren)
ma.	15	18.30	H. Mis	Feest v. O.L.-Vrouw-van-Zeven-Smarten (1^e kl.), feestdag v.d. zusters v.d. FSSPX
di.	16	18.30	H. Mis	HH. Cornelius, paus, en Cyprianus, biss., mart. (3 ^e kl.); ged. HH. Euphemia, Lucia en Geminianus, mart.
wo.	17	7.15	H. Mis	H. Lambertus, biss. en mart (3 ^e kl.; Bisdom 's Hertogenbosch); ged. HH. Kruiswonden v.d. H. Franciscus, bel.
do.	18	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	H. Jozef v. Cupertino, bel. (3 ^e kl.)
vr.	19	7.15	H. Mis	HH. Januarius, biss., en gez., mart. (3 ^e kl.)

za.	20	9.00	H. Mis	O.L. Vrouw op zaterdag (4 ^e kl.); ged. HH. Eustachius en gez., mart. <i>Sportdag in Bonheiden</i>
zo.	21	10.30	Hoogmis	15^e zondag na Pinksteren (2^e kl.) <i>Bedevaart Nelderwetten</i>
ma.	22	18.30	H. Mis	H. Thomas v. Villanova, biss. en bel. (3 ^e kl.); ged. HH. Mauritius en gez., mart.
di.	23	18.30	H. Mis	H. Linus, paus en mart. (3 ^e kl.); ged. H. Thecla, maagd en mart.
wo.	24	7.15	H. Mis	Quatertemperdag (2 ^e kl.); ged. O.-L.-Vrouw-tot-vrijkoping-van-de-slaven; <i>vasten en onthouding aanbevolen</i>
do.	25	17.30	Lof	door de week (4 ^e kl.)
		18.30	H. Mis	
vr.	26	7.15	H. Mis	Quatertemperdag (2 ^e kl.); ged. HH. Cyprianus en Justina, mart.; <i>vasten en onthouding aanbevolen</i>
za.	27	9.00	H. Mis	Quatertemperdag (2 ^e kl.); ged. HH. Cosmas en Damianus, mart.; <i>vasten en onthouding aanbevolen</i>
		10.30	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	28	10.30	Hoogmis	16^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)
ma.	29	18.30	H. Mis	Wijding v.d. basiliek v.d. H. Aartsengel Michaël (1^e kl.); feestdag v.d. broeders v.d. FSSPX
di.	30	18.30	H. Mis	H. Hiëronymus, bel. en kerkl. (3 ^e kl.)

Oktober

Rozenkransmaand

wo.	1	7.15	H. Mis	door de week (4 ^e kl.); ged. H. Remigius, biss. en bel.
do.	2	17.30	Lof	Feest v.d. HH. Engelbewaarders (3 ^e kl.)
		18.30	H. Mis	
vr.	3	17.30	Lof	Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart v. Jezus (3 ^e kl.); ged. H. Theresia-van-het-Kind-Jezus, maagd
		18.30	H. Mis	
za.	4	-----	geen H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand; H. Franciscus van Assisi, bel. (3 ^e kl.)
zo.	5	10.30	Hoogmis	Feest O.L. Vrouw v.d. H. Rozenkrans (2^e kl.); ged. 17^e zondag na Pinksteren; kinderzegen
ma.	6	18.30	H. Mis	H. Bruno, bel. (3 ^e kl.)
di.	7	18.30	H. Mis	Feest v. O.L. Vrouw v.d. H. Rozenkrans (2 ^e kl.); ged. H. Marcus, paus en bel.
wo.	8	7.15	H. Mis	H. Brigitta van Zweden, weduwe (3 ^e kl.); ged. HH. Sergius, Bacchus, Marcellus en Apulejus, mart.

do. 9 17.30 Lof
18.30 H. Mis
vr. 10 7.15 H. Mis
za. 11 9.00 H. Mis

zo. 12 10.30 Hoogmis

ma. 13 18.30 H. Mis
di. 14 18.30 H. Mis
wo. 15 7.15 H. Mis
do. 16 17.30 Lof
18.30 H. Mis

vr. 17 7.15 H. Mis
za. 18 **10.30** H. Mis

zo. 19 10.30 Hoogmis

ma. 20 18.30 H. Mis
di. 21 18.30 H. Mis
wo. 22 7.15 H. Mis
do. 23 17.30 Lof
18.30 H. Mis
vr. 24 7.15 H. Mis
za. 25 9.00 H. Mis

10.30 Onderricht

zo. 26 10.30 Hoogmis

ma. 27 18.30 H. Mis
di. 28 18.30 H. Mis
wo. 29 7.15 H. Mis
do. 30 17.30 Lof
18.30 H. Mis
vr. 31 ----- geen H. Mis

H. Johannes Leonardi, bel. (3^e kl.); ged. HH. Dionysius, Rusticus en Eleutherius, mart.

H. Franciscus Borgia, bel. (3^e kl.)

Feest v.h. Moederschap v.d. H. Maagd Maria (2^e kl.)

18^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)

H. Eduardus, koning en bel. (3^e kl.)

H. Callixtus I, paus en mart. (3^e kl.)

H. Theresia v. Avila, maagd (3^e kl.)

Kerkwijdingsfeest v.d. kerken, wier wijdingsfeest niet bekend is (1^e kl.; Bisdom 's Hertogenbosch)

H. Margaretha Maria Alacoque, maagd (3^e kl.)

H. Lucas, evangelist (2^e kl.); *bijeenkomst Derde Orde, bedevaart*

19^e zondag na Pinksteren (2^e kl.); ged. Uitbreiding v.h. Geloof; Missiezondag; tweede collecte voor de missies

H. Johannes v. Kenty, bel. (3^e kl.)

door de week (4^e kl.); ged. H. Hilarion, abt, en HH. Ursula en gezellinnen, maagden en mart.

door de week (4^e kl.)

H. Antonius Maria Claret, biss. en bel. (3^e kl.)

H. Rafaël, aartsengel (3^e kl.)

O.L. Vrouw op zaterdag (4^e kl.); ged. HH. Chrysanthus en Daria, mart.

Godsdienstlessen

Feest v. Christus Koning (1^e kl.) (20^e zondag na Pinksteren); na de Mis: Lof met toewijding v.d. wereld aan het H. Hart v. Jezus

door de week (4^e kl.)

HH. Simon en Judas, apostelen (2^e kl.)

door de week (4^e kl.)

door de week (4^e kl.)

door de week (4^e kl.)

November

za. 1 10.30 Hoogmis

(Eerste zaterdag) **Allerheiligen (1^e kl.); verplichte feestdag**

zo. 2 10.30 Hoogmis

21^e zondag na Pinksteren (2^e kl.); kinderzegen

ma. 3 10.30 Requiem (2) **Allerzielen (1^e kl.)**
aansl. Requiem (3)
19.00 gezongen
Requiem (1)

Activiteiten in Gerwen

Catechismusonderricht kinderen:

Zaterdag 6 en 27 sept. en 25 okt. (van 10.30-12.00 uur)

J.K.I.-bijeenkomsten: 21 sept. en 12 okt.

E.K.-bijeenkomsten: 21 sept. en 19 okt.

Geloofsverdieping volwassenen: 1 sept. en 6 okt.

Bedevaart Nederwetten: zondag 21 sept.

Bijeenkomst Derde Orde: zaterdag 18 okt.

Gebedsinitiatief:

na de Hoogmis op de **1^e zondag** van de maand

- **Dames:** roepingen

na de Hoogmis op de **2^e zondag** van de maand

- **Dames en Heren:** bekeringen en heiliging van het familieleven

Kalender Leiden

September

vr.	5	17.30	Lof	Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart
		18.30	H. Mis	v. Jezus (3 ^e kl.); ged. H. Laurentius Justinianus, biss. en bel.
za.	6	9.00	H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand, Votiefmis v.h. Onbevlekt Hart v. Maria (22 aug.) (3 ^e kl.); daarna uitstelling tot 13.00 uur
		10.20	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	7	10.30	Hoogmis	Plechtige viering v.h. Feest v.d. H. Pius X, paus en bel. (1 ^e kl.), patroon v. onze Priesterbroederschap; ged. 13 ^e zondag na Pinksteren; <i>kinderzegen</i>
vr.	12	18.30	H. Mis	Feest v.d. H. Naam v. Maria (3 ^e kl.)
za.	13	9.00	H. Mis	O.L. Vrouw op zaterdag (4 ^e kl.)
		10.20	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	14	10.30	Hoogmis	Kruisverheffing (2 ^e kl.); (14 ^e zondag na Pinksteren)
vr.	19	18.30	H. Mis	HH. Januarius, biss., en gez., mart. (3 ^e kl.)
za.	20	-----	geen H. Mis	O.L. Vrouw op zaterdag (4 ^e kl.); ged. HH. Eustachius en gez., mart.
				<i>Sportdag in Bonheiden</i>
zo.	21	10.30	Hoogmis	15^e zondag na Pinksteren (2 ^e kl.)
vr.	26	18.30	H. Mis	Quatertemperdag (2 ^e kl.); ged. HH. Cyprianus en Justina, mart.; <i>vasten en onthouding aanbevolen</i>
za.	27	9.00	H. Mis	Quatertemperdag (2 ^e kl.); ged. HH. Cosmas en Damianus, mart.; <i>vasten en onthouding aanbevolen</i>
		10.20	Onderricht	<i>Godsdienstlessen</i>
zo.	28	10.30	Hoogmis	16^e zondag na Pinksteren (2 ^e kl.)
ma.	29	18.30	H. Mis	Wijding v.d. basiliek v.d. H. Aartsengel Michaël (1 ^e kl.); feestdag v.d. broeders v.d. FSSPX

Oktober

Rozenkransmaand

vr.	3	-----	geen H. Mis	Eerste vrijdag v.d. maand, H. Theresia-van-het-Kind-Jezus, maagd (3 ^e kl.)
za.	4	-----	geen H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand; H. Franciscus van Assisi, bel. (3 ^e kl.)
zo.	5	10.30	Hoogmis	17^e zondag na Pinksteren (2 ^e kl.); <i>kinderzegen</i>
vr.	10	-----	geen H. Mis	H. Franciscus Borgia, bel. (3 ^e kl.)

za.	11	-----	geen H. Mis	Feest v.h. Moederschap v.d. H. Maagd Maria (2 ^e kl.)
zo.	12	10.30	Hoogmis	Feest O.L. Vrouw v.d. H. Rozenkrans (2 ^e kl.); <i>ged. 18^e zondag na Pinksteren; Parochiefeest!</i>
vr.	17	18.30	H. Mis	H. Margaretha Maria Alacoque, maagd (3 ^e kl.)
za.	18	9.00	H. Mis	H. Lucas, evangelist (2 ^e kl.)
zo.	19	10.30	Hoogmis	19^e zondag na Pinksteren (2 ^e kl.); <i>ged. Uitbreiding v.h. Geloof; Missiezondag; tweede collecte voor de missies</i>
vr.	24	18.30	H. Mis	H. Rafaël, aartsengel (3 ^e kl.)
za.	25	9.00	H. Mis	O.L. Vrouw op zaterdag (4 ^e kl.); <i>ged. HH. Chrysanthus en Daria, mart.</i>
				Aanbiddingsdag! <i>uitstelling en 1^e Rozenhoedje</i>
		10.00		<i>2^e Rozenhoedje</i>
		13.00		<i>Kruisweg</i>
		15.00		<i>3^e Rozenhoedje</i>
		17.00		<i>sluiting met Sacramentele Zegen</i>
		17.45		
zo.	26	10.30	Hoogmis	Feest v. Christus Koning (1 ^e kl.) (20 ^e zondag na Pinksteren); <i>na de Mis: Lof met toewijding v.d. wereld aan het H. Hart v. Jezus</i>
vr.	31	18.30	H. Mis	<i>door de week</i> (4 ^e kl.)

November

za.	1	<u>10.30</u>	Hoogmis	(Eerste zaterdag) Allerheiligen (1 ^e kl.); <i>verplichte feestdag</i>
zo.	2	10.30	Hoogmis	21^e zondag na Pinksteren (2 ^e kl.); <i>kinderzegen</i>
ma.	3	10.30	Requiem (2)	Allerzielen (1 ^e kl.)
		aansl.	Requiem (3)	
		<u>19.00</u>	gezongen	
			Requiem (1)	

Activiteiten in Leiden

Catechismusonderricht kinderen:

Zaterdag 6, 13 en 27 sept. (van 10.20-12.00 uur)

E.K.-bijeenkomsten: 7 sept. en 5 okt.

J.K.I.-bijeenkomsten: 14 sept. en 19 okt.

Geloofsverdieping volwassenen en M.I.: 22 sept. en 20 okt.

Aanbiddingsdag: zaterdag 25 okt.

Gebedsinitiatief: voor roeping: na de Hoogmis op de 3^e zondag van de maand

Kalender Utrecht

September

vr.	5	17.30	Lof	Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart
		18.30	H. Mis	v. Jezus (3 ^e kl.); ged. H. Laurentius Justinianus, biss. en bel.
za.	6	9.00	H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand, Votiefmis v.h. Onbevlekt Hart v. Maria (22 aug.) (3 ^e kl.); daarna Lof met Rozenhoedje
		10.30	Onderricht	Godsdienstlessen
zo.	7	10.30	Hoogmis	Plechtige viering v.h. Feest v.d. H. Pius X, paus en bel. (1 ^e kl.), patroon v. onze Priesterbroederschap; ged. 13 ^e zondag na Pinksteren; <i>kinderzegen</i>
vr.	12	18.30	H. Mis	Feest v.d. H. Naam v. Maria (3 ^e kl.)
za.	13	9.00	H. Mis	O.L. Vrouw op zaterdag (4 ^e kl.)
		10.30	Onderricht	Godsdienstlessen
zo.	14	10.30	Hoogmis	Kruisverheffing (2 ^e kl.); (14 ^e zondag na Pinksteren)
vr.	19	18.30	H. Mis	HH. Januarius, biss., en gez., mart. (3 ^e kl.)
za.	20	9.00	H. Mis	O.L. Vrouw op zaterdag (4 ^e kl.); ged. HH. Eustachius en gez., mart.
				<i>Sportdag in Bonheiden</i>
zo.	21	10.30	Hoogmis	15^e zondag na Pinksteren (2 ^e kl.)
vr.	26	-----	geen H. Mis	Quatertemperdag (2 ^e kl.); ged. HH. Cyprianus en Justina, mart.; <i>vasten en onthouding aanbevolen</i>
za.	27	-----	geen H. Mis	Quatertemperdag (2 ^e kl.); ged. HH. Cosmas en Damianus, mart.; <i>vasten en onthouding aanbevolen</i>
zo.	28	10.30	Hoogmis	16^e zondag na Pinksteren (2 ^e kl.)

Oktober

Rozenkransmaand

vr.	3	-----	geen H. Mis	Eerste vrijdag v.d. maand, H. Theresia-van-het-Kind-Jezus, maagd (3 ^e kl.)
za.	4	-----	geen H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand; H. Franciscus van Assisi, bel. (3 ^e kl.)
zo.	5	10.30	Hoogmis	Feest O.L. Vrouw v.d. H. Rozenkrans (2 ^e kl.); ged. 17 ^e zondag na Pinksteren; <i>kinderzegen</i>
wo.	8	<u>13.00</u>	Huwelijksmis	Votiefmis voor Bruid en Bruidegom (2 ^e kl.)
vr.	10	18.30	H. Mis	H. Franciscus Borgia, bel. (3 ^e kl.)

za.	11	11.00	Huwelijksmis	Votiefmis voor Bruid en Bruidegom (2 ^e kl.); ged. Moederschap v.d. H. Maagd Maria
zo.	12	10.30	Hoogmis	18^e zondag na Pinksteren (2^e kl.)
vr.	17	18.30	H. Mis	H. Margaretha Maria Alacoque, maagd (3 ^e kl.)
za.	18	-----	geen H. Mis	H. Lucas, evangelist (2 ^e kl.)
zo.	19	10.30	Hoogmis	19^e zondag na Pinksteren (2^e kl.); ged. Uitbreiding v.h. Geloof; Missiezondag; tweede collecte voor de missies
vr.	24	18.30	H. Mis	H. Rafaël, aartsengel (3 ^e kl.)
za.	25	9.00	H. Mis	O.L. Vrouw op zaterdag (4 ^e kl.); ged. HH. Chrysanthus en Daria, mart.
zo.	26	10.30	Hoogmis	Feest v. Christus Koning (1^e kl.) (20^e zondag na Pinksteren); na de Mis: Lof met toewijding v.d. wereld aan het H. Hart v. Jezus
vr.	31	18.30	H. Mis	door de week (4 ^e kl.)

November

za.	1	10.30	Hoogmis	(Eerste zaterdag) Allerheiligen (1^e kl.); verplichte feestdag
zo.	2	10.30	Hoogmis	21^e zondag na Pinksteren (2^e kl.); kinderzegen
ma.	3	10.30	Requiem (2)	Allerzielen (1^e kl.)
		aansl.	Requiem (3)	
		19.00	gezongen	
			Requiem (1)	

Activiteiten in Utrecht

Catechismusonderricht kinderen:

Zaterdag 6 en 13 sept. (van 10.30-12.00 uur; eerste zaterdag een uur later)

J.K.I.-bijeenkomsten: 7 sept. en 5 okt.

E.K.-bijeenkomsten: 14 sept. en 12 okt.

Geloofsverdieping jeugd: 28 sept. en 19 en 26 okt.

Onze adressen in Nederland

Gerwen

Leiden

Utrecht

Oude St. Clemenskerk

Heuvel 21
5674 RR Nuenen
Telefoon

+31 (0)40 283 45 05

H. Mis zie pagina 74

Kapel O.L.V. van de
Rozenkrans

Sumatrastraat 197
2315 BD Leiden

Telefoon

+31(0)71 782 05 05 of
+31 (0)40 283 45 05

H. Mis zie pagina 78

St. Willibrordkerk

Minrebroederstraat 21
3512 GS Utrecht

Telefoon

+31 (0)40 283 45 05

H. Mis zie pagina 80

Telefoontijden: maandag t/m zaterdag 09.30-12.00 en 14.00-17.30 uur.
In noodgevallen staan wij u vanzelfsprekend ook buiten deze tijden ter beschikking. Bovendien kunt u altijd een bericht op ons antwoordapparaat achterlaten of per e-mail met ons in contact treden.

E-mail adressen van de priesters

Pater C. de Beer: c.debeer@fsspx.email

Pater K. Huysegems: k.huysegems@fsspx.email

Pater M. De Clercq: m.declercq@fsspx.email

**Steun het
Informatie-
blad!**

Bankrekening

Stichting St. Jozef Nuenen
Heuvel 23

5674 RR Nuenen

IBAN: NL11 INGB 0003 9907 90

BIC: INGBNL2A

Kerkrade

(Duitstalig)

Kerk St. Maria ter Engelen
Pannesheiderstraat 71
6462 EB Bleijerheide/Kerkrade
Telefoon +31 (0)45 567 13 97

Op zon- en feestdagen
gelezen H. Mis 8.30 uur en
Hoogmis 10.00 uur

De erediensten worden verzorgd
door de priesters van de
Priorij St. Bonifacius
Bottroper Strasse 295
D-45356 Essen
Telefoon +49 (0) 20 166 49 22

District Benelux

*Brussel (Namen, Quiévrain en
Luxemburg)*

Christus Koning Priorij
Eendrachtstraat 37
1050 Brussel
Telefoon +32 (0)2 550 00 20

St. Jozefkerk
Frère - Orban Square
1040 Brussel
Telefoon +32 (0)474 860 755
H. Mis

- zon- en feestdagen 8.00 uur
10.00 uur
- ma. t/m za. 18.00 uur

Antwerpen

Priorij van het Allerheiligste Sacrament
Hemelstraat 21-23
2018 Antwerpen
Telefoon +32 (0)3 229 01 80
H. Mis

- zon- en feestdagen 7.30 uur
10.00 uur
- ma., di. 7.00 uur
- wo, za. 7.30 uur
- do., vr. 18.30 uur

Gent

Sint-Amanduskapel
Kortrijksesteenweg 139
9000 Gent
Telefoon +32 (0)3 229 01 80
H. Mis

- zon- en feestdagen 10.00 uur

Colofon

Uitgever

Priesterbroederschap St. Pius X

Redactie

Pater C. de Beer
Priorij St. Clemens
Heuvel 23
5674 RR Nuenen
Telefoon +31 (0)40 283 45 05

Kopijsluiting IB 353

Vrijdag 17 oktober 2025

Giften ter ondersteuning

Uw giften ter ondersteuning van ons werk zijn zeer welkom: ze vormen de enige financiële steun voor het apostolaat van de Priesterbroederschap St. Pius X in Nederland. Voor uw overschrijving kunt u gebruik maken van

- internetbankieren,
- een automatische machtiging, of
- een eenmalige overschrijving.

U vindt ons ook op internet

- www.fsspx.be/nl

Biechtgelegenheid

Op zon- en verplichte feestdagen: een uur vóór de H. Mis, tot ten laatste 10 minuten vóór de Mis, eventueel ook na de Mis.

Stipendium voor de H. Mis

Het stipendium voor een H. Mis bedraagt: € 18,00.

2 Voorwoord

VAN DE PRIESTERBROEDERSCHAP

- 3 Preek van de Algemeen-Overste, Don Davide Pagliarani, tijdens de plechtige H. Mis op 20 augustus jl. in het Park Colle Oppio te Rome**
- 10 Beknopte Summaleer van de H. Thomas**

TERUGBLIKKEN

- 13 Voorjaar: Onderhoud kerk en priorij in Gerwen**
- 15 7 t/m 9 juni: Bedevaart Chartres-Parijs**
- 18 22 juni: Sacramentsprocessie in Gerwen**
- 23 14 t/m 19 juli: Ignatiaanse Retraite in Antwerpen**
- 23 27 juli t/m 7 augustus: E.K. zomerkamp in Brunssum**
- 28 10 augustus: afscheid Pater Jan De Bruyn in Antwerpen, Eerste Mis Pater Thibaud Stebler in Utrecht.**
- 29 19 t/m 21 augustus: Bedevaart in verband met het Heilig Jaar 2025 in Rome**
- 35 30 en 31 augustus: Bedevaart Gorcum-Brielle**
- 40 1 september: Opening van de Sint-Antoniusschool in Antwerpen**

EUCHARISTISCHE KRUISTOCHT

- 42 Allen in de bres voor land en christenheid! – De Ottonen – Deel II**
- 60 Puntje**
- 68 De Heilige Handelingen - Mijn taak: De offerande-handeling**
- 70 Schatkisten**

VAN DE PRIORIJ

- 71 Jaarprogramma**
- 73 Onze Overledenen**
- 71 Collecten in de maanden mei, juni en juli 2025**
- 74 Kalender Gerwen**
- 78 Kalender Leiden**
- 80 Kalender Utrecht**
- 82 Onze adressen in Nederland**
- 83 District Benelux**
- 83 Colofon**